

Prva vsak četrtik in
tudi s polno vredn
Maribor s pošiljanjem
na dan za celo leto 25 din.
pri letu 1250 din., četrt leta
1250 din. Izen jagoslavje
1250 din. Koroščne se pošlje
za upravišterje Sloven
koroška cesta 5.
se pošlje do od
Naročnina se pla
če v naprej.
Naročnina št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru
Koroška cesta št. 5. Roko
pisi se ne vračajo. Upor
nišive sprejema naročn
insere in reklamacije.
Cene insercij po dan
veru. Za vsakega opom
primeren popis. Nemo
sufinancije so podoben
prijem.
Čekoni račun pošiljajo
uradi ljubljane št. 10.
Tiskovna hiša št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

5. številka

MARIBOR, dne 1. februarja 1923.

57. letnik.

Značilni pojavi.

Iz raznih krajev naše slovenske domovine prihajajo zelo zanimiva poročila, kako volilci odločno odklanjajo vse druge stranke in strančice, le naša Slov. ljudska stranka, odnosno Kmetiska zveza zboruje povsod sijajno in nemoteno. Celo v popolnoma delavskih krajih, kakor so Štore pri Celju, se izrekajo za naš program in za našo stranko. Ker so razni socialno demokratski hujšaki in kričarji skušali onemogočiti shod dr. Korošcu, so vdrli organizirani naši pristaši v dvorano in izgnali ter precej prereševali nasprotnike.

V drugih krajih nasprotnikov ali sploh ne pustijo zborovati, ali jim ne dajo prostorov, ali pa ne pridejo na shod, da govornik gleda prazne stole in prazne stene! Ne pomaga zastoj poslano časopisje, ne agitatorji, ne podkupovanja.

Vzgleji, kako ljudstvo sodi in obsodi.

Ni jih bilo hujših kričarjev in hujšakcev, kakor so bili samostojni, nihče pa tudi ni ljudstva politično tako osleparil, kakor samostojni voditelji. Ni čuda, da sedaj ljudje Mermolja, Drogenika in druge naravnost preganjajo in se jih bivši volilci sramujejo.

Ko niso na Štajerskem mogli več zborovati samostojni poslanci, so klicali svojega ministra Pucelja, da ministrski sijaj in kranjska liberalna nesramnost, kakor jo kaže ravno Pucelj, rešijo njihovo stranko. Ker to ni šlo in so ljudje uporabili Puceljeve shode za ugodno priliko, da so mu precej odločno izprašali vest, so skušali sedaj pridobiti iz naših vrst može, ki naj bi iz častihlepnosti prodali svoj značaj, svoje moštvo. Znano je, kako so ponujali kandidature tudi našemu staremu kmetškemu narodnemu bojevniku Thalerju, a ta je odgovoril s tem, da je izročil pismo svojemu prijatelju župniku Vračku, naj jim on odgovori. Od Thalerja se odgovora niso dobili in to je pač najkrepkejši odgovor. Naši može v družbo političnih sleparjev ne gredo!

Značilen je tudi pojav, da skuša Mermolja kakor svetopisemski prireditelj gostije loviti ljudi na cestah, križpotih in sejnih, pa mu ljudje posvetijo z gorjačami. To pove več, kakor vsi govoril!

Ubežni kralj!

Ravno tako hudo se godi liberalnemu mladinu s precej osivelimi možgani dr. Kukovec. Siromak piše, prosi, moleduje, pa ga niti njegovi bivši somišljeniki ne marajo več. Sedaj si je izmislil bajko, da bo Prekmurje liberalna Indija Koromandija. Nič ne pomagajo novi naslovi, nič kupi «Tabora», nič vse drugo. Eden najveselejših pojavov te pomladi bo, ko se bo oglasila prava kukavica, za vedno pa bo utihnil politični Kukovec. Ljudstvo bo obsodilo in pokopalo enega največjih svojih škodljivcev, ki se je prodal Beogradu in nas politično in gospodarsko zaslužil centralizmu.

Kako sprejemajo Novačana?

Po svetu hodijo delamrzni ljudje, ki se kažejo v cirkusih kot «umetniki» in «neumni Avgusti» ali «Pavlihi». Takšen je tudi Novačan, mož neresen, precej surov, še bolj pa domišljav. Vse kaže, da ima malo poštenja in nič znanja. Celo Radič se ga je prav odločno

otresel in noče imeti z njim nič skupnega. Novačan je «šviga švaga čez dva praga», enkrat slavi Radiča, še tisti teden ga preklinja, je s samostojneži in je kmalu proti njim, je demokrat in je kmalu sovražnik demokratov, je agitator in propagator Avramovičeve srbske monarhistične stranke in pokaže figo stranki in monarhizmu, ko ni več iz Beograda srbskih dinarjev. Ali je čudno, da ljudstvo odločno odklanja takšno pustolovstvo in sleparstvo?! Še naš jezik, kakor ga je pisal in govoril Slomšek, bi nam rad s srbsčino mrevčaril in pokvaril! Pa ne boš, Jakec, kaše pihal! Pojdi raje zopet pisat svoje vodene povesti!

Sejmarski kričarji.

«Pojte nutra, nutra, samo deset krajcar!» smo slišali večkrat po sejnih. Takšni sejmarski kričarji so naši razbiti socialni demokratje. Znano prav imenito šuntati, pa še bolj imenito slabo gospodariti. Značilen pojav zato imamo v Mariboru. Tam imajo župnana in podžupana, imajo relativno večino, a naša stranka mora braniti revno ljudstvo pred njihovimi davčnimi nemnostmi. Še poštenega občinskega proračuna za Maribor vsi skupaj ne spravijo in ne sestavijo. Kako tudi?! Saj dobro vemo, da cigan kot konjski mešetar še nikdar ni bil dober konjerejec. Ali je potem čudno, da ne soglašajo nekateri pametni in pošteni v njihovi lastni stranki s takšnim brezglavim gospodarstvom? To je tudi zelo značilen pojav.

Prazno slamo

mlatijo med vsemi najbolj takomenovani narodni socialisti. Prej samostojni, sedaj njihov tajnik Šnuderl skuša na led speljati nekaj viničarjev, a istočasno pa Brandtner divje šunta po mariborskih zaupnih shodih proti vsemu ljudstvu na deželi. Ti ljudje ne vedo, ali so centralisti ali avtonomisti, ali so tiči ali miši, ali so topli ali mrzli. V Ljubljani so v zvezi z najgršimi kapitalisti, ki so sodnijsko kaznovani, ker so dražili in kvarili živila. V svojem listu pa oznanjajo skoraj komunistični program. Več kot jasno je, da takšne ljudi naše ljudstvo odklanja.

O slovenskih radikalih

cijalisti. Prej samostojni, sedaj njihov tajnik Žnuderl radi mandata politik in dobrikel pri Jugoslovanskem klubu, ni vredno govoriti. Ljudstvo odklanja stranko že s tem, da ima njihova gornjeradgonska «Samouprava» ravno celih 160 plačanih naročnikov in še to so večinoma kavarne. Niti radikalni pater uskok dr. Lenard Zupanič in njegove stranke v Sloveniji ne bo rešil. Zupanič, Lenard in Novačan so si po duhu in delu precej podobni.

Tako imamo na vseh koncih in krajih veliko zanimivih pojavov, kako se naše ljudstvo zaveda resnosti položaja ter se otresa neresnih vsiljivcev in dosedanjih svojih škodljivcev.

Odklonitev ni dovolj!

Ni pa dovolj, da ljudstvo svoje nasprotnike le odklanja, treba je tudi odločno nastopiti za zmago. Pomislite! Niti eden nasprotnik ne ostane doma, ko so volitve, ljudij našega mišljenja pa gotovo polovica. To mora postati drugače! Ne obsojamo samo, temveč poj-

straneh plošče so zakrili s kamenjem in manjšimi ploščami, kolikor mogoče naravno in preprosto, in ker so bile plošče iste temnorjave barve kakor skala sama, je skrivališče res izgledalo kot bi bilo le navaden kup kamenja in površni opazovalec ni mogel izlahka sumiti kaj posebnega pod njim.

Ko je bilo delo storjeno, so se može z olajšanim srcem spet odzvali proti puščavi, da vidijo, kaj so ukrenili njihovi sovražniki.

Krak — je v tistem trenutku ostro in svareče zapela puška sudanskega vojaka in za njo druga in tretja, toda ti poredki strelji so kmalu utonili v gostem, za teglem prasketanju, ki se je v nerednih valovih zdaj pa zdaj usulo z ravnine proti griču, in fin, fin, fin — so žvižgale svinčenke izletnikom okrog ušes.

Koj so se vsi poskrili za skale in grebene, le Francoz Fardet je besno skakal sem ter tja in se tolkel s pestjo po glavi. Belmont in Cochrane sta se splazila doli k Sudancem, ki so počasi in umerjeno streljali iz svojih kritih postojank, naslanjajoč puške na skale pred seboj.

Kakih pesto metrov pred gričem so se Arabci ustavili. Njihove počasne kretnje so pričale, da se jim prav nič ne mudi. Dobro so vedeli, da jim nobeden ne more uiti in da imajo ujetnike popolnoma v pesteh. Ustavili so se le, da seštevajo svoje žrtve, preden jih končno zajamejo.

Večinoma so ostali na svojih jezdnihi živalih in so streljali s sedla, le tu pa tam je kateri zlezel s kamele in pokleknil v pesek. Izgledal je kakor bela blesčeča se liša na zlatorumenem ozadju peščene planjave. Ostro, rezko in počasi se je oglašalo njihovo streljanje, pa se

dimo vsi odločno v boj za popolno zmago! Kdor trpi in pusti, da se kuga in gnjiloba razpase, je ravnotako kriv kakor kdor kugo sam širi. To si zapomnite! To povejte vsem, ki ostajajo doma!

Kukovec in Pucelj kriva davka na vozove.

Lastnike vozov na vzmete (Srbi imenujejo te vozove «kola sa fedrima») v Ljutomerskem okraju in Prekmurju (in menda tudi v drugih okrajih na Slovenskem) je zadela te dni huda globa. Davčni uradi iztirjujejo od kmetstkih in obrtniških lastnikov pokritih in nepokritih vozov od enega po 200 dinarjev takse. KDOR DO 15. JANUARJA T. L. NI PRIJAVIL SVOJEGA KOLESELJNA ALI POKRITEGA VOZA, KATERI JE NA «FEDRE» IN KDOR SE NI PLAČAL TE TAKSE DO TEGA DNE, TEGA SEDA NEUSMILJENO RUBIJO, ne samo prvotno svoto 200 dinarjev, ampak mu še TAKSO ZVIŠAJO ZA PETKRATNI ZNESEK to je 1000 dinarjev od enega voza. A to še ni vse! ZRAVEN TEGA SE NALOŽIJO prizadetim POSEBNO GLOBO, katere znaša 100—200 dinarjev!

Radi teh v nebo vpijočih krivic, je kmetško in obrtniško ljudstvo razburjeno do skrajnosti. Posamezniki dolžijo razne osebe, katere so baje krive tega šikaniranja od strani davčnih uradov. Da bodo prizadeti znali, kdo jih je «oblagodaril» s temi krivičnimi bremenji, PRIPOROČAMO vsem prizadetim, DA VZAMEJO V ROKE «URADNI LIST» pokrajinske uprave za Slovenijo šte. 100, let. III. z DNE 22. AVGUSTA 1921, stran 499 pod tarifno podstavko 100 «Začasni zakon o državnih trošani, taksah in pristojbinah», kjer najde pod odstavkom a natiskano, da se mora plačati od takih vozov, za prijavo 200 dinarjev, in za letno takso od voza z dvema konjema 200 dinarjev, z enim konjem 100 dinarjev vsakoletne takse. TA ZAČASNI ZAKON TUDI DOLOČA, DA SE KAZNI, IZREČENE PO ZAKONIH O PRISTOJBINAH NE MOREJO ZNIŽATI, NITI MILOSTNO ODPUSČATI. (Člen 20 tega začasnega zakona).

Vsem prizadetim priporočamo, da si potem, ko so prečitali to skrpucalo demokratsko-radikalno-samostojne vlade, pogledajo, KDO JE TA ZAČASNI ZAKON SESTAVIL, IZDAL IN PODPISAL. Z debelimi črkami najdemo tam med drugimi demokrati in radikali tudi podpisa dveh slo-

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški spisal A. Conan Doyle.

(Dalje.)

«Najbolje je, da ostanemo tesno skupaj,» je dejal polkovnik. «Bog je nemogoč in druga ne moremo storiti, ko da počakamo in se držimo drug drugega.»

«Obstali so!» je pripomnil Belmont.

«Opazujejo nas. Dobro vedo, da jim ne moremo uiti, in nič se jim ne mudi z napadom. Res ne vem, kaj naj storimo —?»

«Kaj če bi skrili ženske —?» je svetoval Headingly. «Ni verjetno, da vedo natančno, koliko nas je tu gori. Ko nas moške odvedejo seboj, bodo ženske zlezle iz svojega skrivališča in bodo brez posebnih nevarnosti našle same pot nazaj h «Kleopatricki»

«Izvrstna misel!» je vzkliknil polkovnik. «Imenitna misel! — Tule sem, prosim, gospodična Adams! — Pripeljte dame semkaj, Mansur! — Niti trenutka ne smemo izgubiti!»

Del planote vrh griča je ležal tako, da ga ni bilo mogoče videti s puščave. Tam so z mrzlično naglico pozidali skrivališče za obe ženski. Kamenitih plošč je bilo dovolj naokrog in največjo izmed njih so s krepkimi rokami dvignili in poslonili k pečini, ki je štrlela čez rob planote. Tako so pripravili med skalo in med ploščo prostor, opek sicer, pa za silo velik dovolj, da sta se mogli v njem skriti dve drobni osebi.

Gospodična Adams in Sadie sta se stlačili za ploščo in se tesno očenili druga druge. Odprtino na obeh

kmalu spet strnilo v gosto, dolgotrajno prasketanje, grič je brenčal kakor čebelni panj in z ostrim pang pang pang so treskale svinčenke v skalovje, da so nevarno odletavali drobci kamenja na vse strani.

«Ni prav, da se tako zelo izpostavlja!» je svaril Belmont polkovnika in ga potegnil za široko pečino, za katero se ležali varno kriti že trije Sudanci.

«Krogla v glavo — to je še najboljše, kar smemo pričakovati!» je zagodrnjal Cochrane srdito. «Kak proklet norec sem bil, Belmont, da nisem z večjo odločnostjo ugovarjal zoper ta izlet —! Jaz si pač zaslužim svojo usodo, pa bridka in nezasužena je za tebe nedolžne duše, ki niso ničesar hudega slutile in ki sploh ne vedo, kaj je nevarnost!»

«Bojim se, da ni nobenega upanja za nas?»

«Niti najmanjšega!»

«Ali ne mislite, da bi streljanje morebiti privabilo angleško posadko iz Wadi Halfe?»

«Niti čuli ga ne bodo! Dobrih šest milj je oddal do parknika. In od tam pa do Wadi Halfe je novih pet milj.»

«Ampak če se ne vrnemo do dveh popoldan, kakor smo se domenili, — se bo ljudem na «Kleopatricki» zdelo stvar sumljiva in opozorili bodo posadko —?»

«In kje bomo mi tistikrat —?»

«Uboga Eleonora, — moja ljuba, uboga Eleonora!» je šepetal Belmont za svojimi osivelimi brki. —

«Kaj mislite da bodo storili z nami, Cochrane —?» je vprašal čez nekaj časa.

«Porezali nam bodo vratove — ali pa nas bodo odvedli v Kartum v suženjstvo! Mislim da nimamo mnogo izbire —. In tale vsaj je že oskrbljen —!» je pokazal na Sudanca poleg sebe.

venskih ministrov: DR. VEKOSLAVA KUKO-VEC in IVANA PUCELJI!

Kdor ima oči naj čita, kdor ima pamet, naj misli!

DOHODNINSKI DAVEK IN PRIJAVA DOHODKOV IN IZDATKOV.

Naznanjamo vsem, ki so podvrženi plačevanju dohodninskega davka, da je rok za vlaganje prijav dohodkov in izdatkov podaljšán uradno od 1. do 28. februarja. Naše tajništvo je nanovo založilo tiskovine za napovedi dohodnine, kakor jih je sestavil g. Alojzij Supanič iz Jarenine. Te tiskovine se dobijo sedaj zopet v našem tajništvu komad po 1 dinar. Na podlagi Supaničeve tiskovine lahko vsak posestnik sam sestavi napoved dohodnine.

Druga stvar pa je glede plačilnih nalogov. Davčne oblasti ne pošiljajo več plačilnih nalogov posameznim davkoplačevalcem, ampak samo sezname davčnih obvezancev razpoložijo pri občinskih uradih v času od 1. do 15. februarja. Naj vsakdo, ki plačuje dohodnino, pogleda pri občini, koliko so mu predpisali tega davka. Če je predpis previsok, mora do 15. februarja vložiti priziv na davčno okrajno oblast. Ako priziva ne vloži, nima potem pravice do kake pritožbe radi previsoke obdatitve.

Tako se glasi pravilnik, ki ga je določila bivša demokratsko-samostojna vlada.

Tajništvo SLS v Mariboru.

IZ POGlavJA O narodnem gospodarstvu.

Propaganda naših vin.

V zadnji seji vinarjskega in sadjarskega odseka Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru (13. januarja 1923), kot one institucije v Sloveniji, ki se največ briga za interese našega vinarstva, se je med drugim sklenilo izvoliti pododsek za propagando naših vin v tu- in inozemstvu ter ustanoviti v svrhu kritja iz tega povoda naraslih stroškov posebni »propagandni fond«.

Propagandni pododsek ima pred vsem nalogo, da oskrbi brošurico z natančnim popisom vseh naših vinskih okolišev, najznamenitejših vinskih vrhov ter najznamenitejših vrst naših vin, s slikami glavnih krajev naše vinorodne pokrajine in posameznih najlepših objektov, vinskih kleti, vinskih stiskalnic itd. Brošurica, namenjena tujcem, pred vsem vinskim kupcem in drugim vinskim interesantom, bi naj bila nekaj vodnik po našem vinogorju in bo morala torej vsebovati vse, kar bi zamoglo služiti v propagando naših vin, torej tudi natančne naslove vseh znamenitejših vinogradnikov, vinarjskih društev in zadrug ter vinskih trgovcev, in se bo tedaj morala dati tiskati v večih jezikih, pred vsem v nemškem in češkem in v večji nakladi.

Nadalje je odsek sklenil prepustiti kot temelj imenovanemu propagandnemu fondu iz svoje imovine znesek 20.000 din.

Ker se pa s tem zneskom nikakor ne bo dalo doseči postavljenega cilja, se odsek obrača tem potom na vse p. n. korporacije in društva, kakor tudi na posamezne gg. vinogradnike in druge ličnosti, ki jim je splošno in procvit našega vinogradništva na srcu, s prošnjo, da prispevajo po svojih močeh za ustanovljeni propagandni fond.

Naloga propagandnega pododseka bo nadalje, da skrbi tudi drugače za reklamo za naša vina, potem reklamnih člankov po tu- in inozemskih časopisih, potem lepakov itd., sploh, da podvzame vse korake, ki bi zamogli služiti v svrhu boljšega spoznavanja naših vin in nam dovesti novih kupcev za naše vinske produkte. Čim

Črnc je hipoma sedel in se sklonil preko kolen. Njegova kretnja, njegova lega, — vse je bilo čisto naravno. Težko je bilo verjeti, da ga je krogla zadela v glavo. Ni zastokal, ni se genil več. Tovariša sta se za trenutek nagnila čez njega, skomignila z rameni in obrnila spet črna svoja lica proti Arabcem.

Belmont je pobral puško padlega Sudanca in njegovo torbico z naboji.

«Škoda —! Samo trije strelji še —!« je dejal in držal naboje v dlani. «Pregosto in prenaglo so streljali! Počakati bi bili morali na napad!»

«Izvrsten strelec ste, Belmont!» je vzkliknil polkovnik. «Čul sem o vas! — Ali mislite, da bi pogodili njihovega poveljnika tamle?»

«Kateri je?»

«Kolikor se meni zdi, — tisti tam na desnem krilu, ki jezdi kamelo, tistega mislim, ki nas opazuje izza dlani, — nad očmi si jo drži.»

Belmont je vložil naboj in računal razdaljo.

«Presneto slaba razsvetljava! Težko se da presoditi prava razdalja!» je godrnjal. «Dobro, pa poskusimo na petsto —!»

Strel je počil — pa bela kamela in jezdec z dlanjo nad očmi se nista genila.

«Ali ste videli, kam je udarila krogla? Morebiti je kje pesek vrgla kvišku?»

«Ničesar ni bilo videti.»

«Mislim da sem pomeril previsoko.»

«Poskusite še enkrat!»

Dolgo je meril, preden je sprožil, strelec in puška in škala — vsi trije so bili mirni in nepremični, pa spet se nista genila ne jezdec ne njegova žival.

Tretji strel pa je najbrž zadel bližje, kajti Arabec

večji bo propagandni fond, temveč se bo lahko storilo na tem polju.

Vinarski in sadjarski odsek Maribor.

Iz južnega alkoholnega trga.

Jedini trg, na katerem padajo cene, je pri nas trgovina z vinom po južnih krajih. Pri južnih vinogradnikih se opaža pomanjkanje denarja, izvoza in dobrih letošnjih vin. Nova južna vina so zelo slaba, se kaj rada pokvari in za nje ni kupcev. V okolici Zagreba se dobi letošnje vino po 2.50 do 3 din., v Vršču po 1.50 do 2 din. Stara vina so mnogo dražja in se plačujejo po kakovosti 4.50 do 8 din. Dalmatinska vina so po 3 do 3.50 din. Glede prevoza južnih vin po železnici je zelo slaba in rabi 1 vinski vagon iz Bakra v Dalmacijo do Zagreba 3 do 4 mesece. O kakem izvozu naših vin ni niti govora. Pučljeva vinska pogodba s Čehoslovakijo je ostala samo na papirju, mi sicer pijemo češko pivo, Čehi pa rajši pijejo madžarska ter italijanska vin, ki so za nje mnogo cenejša od naših.

Dobro slavonsko slivovko plačujejo pa 28 do 39 din.

Nekaj o naši svinjereji.

Zagrebski list «Obzor» je prinesel zanimive vrste o svinjereji v naši državi, katere hočemo ponuditi našim cenj. čitateljem in naročnikom:

Se pred preobratom je bila Srbija važen in naravnost odločujoč činitelj v mednarodni trgovini s svinjskimi proizvodi; sedaj pa je poklicana Jugoslavija, da daje smernice za srednje-evropski svinjski trg.

Skoro 40 odstotkov zemlje v naši državi je obdelane s koruzo, a moramo tudi pomisliti na jugoslovanske bukovce ter hrastove gozdove, ki dajejo žira in želoda, ki je tečna svinjska hrana. Jugoslavija je edina država v celi Evropi, ki lahko vzreja svinje tako poceni s koruzo, žirom in želodom, kakor n. pr. samo ameriške Zedinjene države. Ako še upoštevamo naravne prednosti in bližino Jugoslavije s sosednimi tržišči, ki so vsa navezana na uvoz svinjskih proizvodov iz naše države, kakor: Avstrija, Čehoslovaka, Italija ter Nemčija, lahko rečemo, da je Jugoslavija glede svinjske trgovine še na boljšem kot Zedinjene države.

Pri vseh ravnokar naštetih prednostih pa tudi v naši svinjski trgovini ni pričakovati v bližnji bodočnosti velikega razmaha in to pa radi tega, ker jugoslovanska svinjska industrija je še do danes popolnoma neorganizirana. Pri nas nimamo dobro urejenih klavnic, ne pravih ledenic in ravno vsi ti nedostatki so žalostna dejstva, ki zavirajo našo svinjsko industrijo. Ne smemo pa tudi pozabiti, da smo v državi, kjer vladajo najbolj slabe in neurejene prometne razmere. Koruza, ki je pri nas glavni žitni produkt, se bolj uporablja kot prehrana za ljudi, kakor pa za sčetine. Ako je koruzna žetev pri nas dobra, potem dobijo svinje tudi svoj del od preobilice, sicer pa nič, ali vsaj zelo malo. Svinjereja na Danskem, kjer je poljedelska industrija v celi Evropi organizirana najbolj, je popolnoma neodvisna od domačega žitnega proizvoda in se vsa koruza za svinjerejo uvaža. Pri naših skrajno slabih prometnih razmerah pa je naravnost izključeno, da bi se koruza kot prehrana za svinje uvažala od drugod.

Statistični popis od aprila 1922 beleži, da je bilo tedaj v Jugoslaviji 3.087.020 svinj napram 3.283.135 aprila leta 1921. Po službenih podatkih pa je to število v nadaljnjih mesecih še znatneje padalo, ker se je pričakovalo od koruzne žetve zelo malo. Povrh je še vrgla beogradska vlada na izvoz koruze tako visoko carino, da je prodaja naše koruze v inozemstvo povsem prestala. Celo ameriška mast se že uvaža k nam dokaj časa in prodaje vrednejše nego naša. Izvoz svinjskih proizvodov iz Jugoslavije bo v drugi polovici tega leta silno omejen radi visokih izvoznih carin. Srbijansko svinjsko industrijo, o kateri so pričakovali, da bo po končani vojni vzcvetela, je zadržala v razmahu dveletna slaba koruzna žetev in radi tega ne moremo s svojimi svinj-

se je pomaknil za nekaj korakov na desno, kot bi se ne čutil več varnega.

Nevoljno je vrgel Belmont puško od sebe.

«Ta preklicana razsvetljava —!« se je jezil in obraz mu je rdel v nevolji. «Tri naboje sem imel — pa z nobenim nisem zadel —! To je zaradi tega, ker zrak tako miglja od vročine in ker se vsa puščava blešči od hudega solnca. — Pa kaj je našemu Francozu?»

Gospod Fardet je divjal po planoti vrh griča in mahal okrog sebe kakor človek, ki ga je pičila osa. «Proketo! Proketo!» je vpil in kazal svoje bele zobe izpod črnih brk. Z desnico je krilil po zraku in kaplje krvi so odletavale od njegovih prstov. — Krogla ga je zadela v zapestje.

Hladno je planil izza skale, za katero je čepel, da bi potegnil zbesnelega Francoza v varno zavetje.

Ni pa še naredil treh korakov, ko ga zadene strel v trebuh —

Padel je, da se je kamenje ropotaje zasulo za njim.

Spet se je pobral, pa iznova je padel in se nemirno valjal po tleh.

«Pri kraju je z menoj!» je mrmral —

In nato je mirno obležal in njegov smrtnobledi obraz je čudno odseval iz očrnelega kamenja —

Ko je pred letom dni kot novoimenovan doktor zapuščal vseučilišče, tedaj si pač ni mislil, da bo tako kmalu končal, — in že celo ne, da bo padel zadet od krogle strastnega mohamedanca v divji libijski puščavi —

Sudanci so prenehali s streljanjem. Nabojev jim je zmanjkalo. Še eden je padel smrtnozadeti in njihov načelnik je dobil strel v stegno. Na kamenu je sedel in si je povezoval rano z zabriženim obrazom. Trije od vsega

skimi proizvodi konkurirati na evropskem tržišču. Glede bodočnosti je odvisna važnost konkurence od koruzne letine, ureditve prometa in organizacije svinjske industrije. Svinjsko industrijo bi se dalo pri nas bolje organizirati potom okrajnih poljedelskih zadrug, ki so sicer po vojni pojavile v znatnem številu, a jih ovirajo v razvoju prometne neprilike. Ako bi bila enkrat gotova jadranska železnica, potem bi tudi lahko govorili o začetku procvita in razmaha naše svinjske industrije. Jugoslovanska svinjereja bo gotovo tekom let odločevala glede svinjskega trga v Evropi, a do te odločujoče stopnje se bo povzpela počasi. Ameriška izvozna trgovina masti in slanine bo dobila v bližnji bodočnosti najnevarnejšega konkurenta in ta bo — jugoslovanska svinjska industrija.

Iz zagrebskega živinskega trga.

Živinske cene na zagrebskem trgu so se zelo utrdile in močno poskočile. Kakor hitro je tako močno padel dinar, so si nabavili trgovci iz inozemstva našo ceno valut, z našo ceno valuto kupujejo naše živo blago in tako dvigajo živinske cene. V zadnjem času se iz naše države izvažajo veliko mesnatih in debelih svinj. Naš živinski trg so preplavili kupci iz Dunaja, Nemčije in Francije. Francija prepoveduje uvoz živih svinj, pa jih pokoljejo na meji v Nemčiji in jih uvažajo na Francosko v zaklanem stanju. Samo dunajska tvrdka Saborsky je kupila pri nas 2000 komadov svinj. Naše tvornice z mesnimi izdelki, ki delajo za izvoz, komaj in komaj vzdržujejo konkurenco inozemskih firm in podjetij. Mastnim svinjam so poskočile cene na 22 do 23 din., cene mesnatim svinjam so se dvignile na 22 do 26 din. Tudi za trgovino z govejo živino je prišel ugoden čas in bodo začeli v Zagrebu trgovati z govedo na debelo in drobno. Domači hrvatski živinorejci še sicer ne gonijo svoje živine na sejm, pač pa je na prodaj dovolj bosanskih volov, za katere se plača 7 do 8 din. za 1 kg žive teže. Za teleta plačujejo v Zagrebu 12.50 do 15 din.

Zagrebski žitni trg.

Vsled naglega padca dinarja so se žitne cene dvignile, posebno se je poživila trgovina z belo moko, ki se zadnje dni izvažajo v znatni meri v Avstrijo. Cena pšenice se je tudi dvignila, a večjih pšeničnih kupcij se ne sklepa, ker upajo producenti, da se bodo pšenične cene še bolj zvišale. Kakor hitro se je začel v sredini minulega tedna popravljati dinar, zastala je radi valutne negotovosti celotna žitna trgovina. Žitne robe je vedno več na trgu, a kupci ne kupujejo radi valutne nesigurnosti. Na skakanje žitnih cen so tudi vplivali snežni meteži, ki so onemogočili izvoz žitne robe iz nekaterih krajev.

Pšenico so kupovali začetkom minulega tedna po 450, a se je dvignila celo na 500, nato je zopet padla na 475. Sedaj se giblje v cenah med 475 do 487.50. Ječmen so prodajali po 350 do 375. Za trgovino z ječmenom ni velikega zanimanja. Cena rži je 400, oves pa koleba med 295 do 300 din. Cena koruzi se ni tako dvignila kot pšenici ter moki. Stare koruze ne kupujejo, ker je sploh predraga. Zadnji čas se je zelo razvila trgovina z umetno posušeno koruzo, a do pravega razmaha se tudi ta trgovina ne more povzpeli radi slabih prometnih razmer. Sicer je obljubila železnica razne ugodnosti glede hitrejšega prevoza koruze, a vse to je ostalo samo na papirju in se v resnici ne izvršuje. Stara koruza je po 290 do 320 din., suha po 290 do 300, umetno posušena pa po 235 do 250 din. Minulo nedeljo je bila prvovrstna moka po 7 din., a že v ponedeljek se je dvignila cena na 7.50 din. Največ moke se je prodalo za izvoz v Avstrijo. Slabejša moka glede prodaje radi izvoza v Avstrijo sploh ni prišla v postev. Sedaj pa, ko dinar zopet raste, naša moka ne bo prišla za izvoz v poštev.

Zbirajte za volilni sklad!

vojaškega spremstva so še ostali zdravi in ti so nataknili bajonete na puške z odločnim in grozečim trrrrrr, ki je oznanjal, da hočejo prodati življenje kolikormogoče drago.

«Že prihajajo!» je vzkliknil Belmont, ko je pogledal črez ravan.

«Naj le pridejo!» je godel polkovnik in tiščal roke v hlačne žepe.

Hipoma pa je potegnil desnico iz žepa, stisnil pest in besno mahnil po zraku.

«O — ti suroveži, — ti kruti suroveži!» je kričal in oči so se mu krvavo zalile od jeze.

Usoda ubogih gonjačev, ki jo je gledal pred seboj spodaj v puščavi, ta je spravila mirnega, ravnodušnega polkovnika v toliko besnost.

Med streljanjem so se ubožci plaho stisnili v tesno gručo med skale ob griču. Ko pa so derviši prenehali s streljanjem in se pripravljali na napad, so bili siromaki prepričani, da bodo krvoločneži najprvo pobili nje. Planili so na osličke in se v divjem kriku in diru pognali v beg po planjavi.

Pa pot nazaj k Nilu je bila zasedena —!

Deset Arabcev je pridrla na kamelah izza griča, padli so nad bežeče gonjače in jih pobili in posekali, krvavo in brez usmiljenja. Droben fant v belem burnusu se jim je izmuznil, skušal jim je uiti, pa brzonoge kamele so dohitele slabotnega oslička in krut derviš mu je pognal dolgo sulico skozi hrbet.

Posejana po pesku puščave so ležala trupla gonjačev, oblečena v bele burnuse. Izgledalo je, kakor bi se pasla po ravnini čreda belih ovc —

(Dalje prihodnjik).

Politični ogled.

Država SHS.

Ministrski svet se neprestano bavi z volilno agitacijo v korist radikalne stranke in pod pretvezo zarotništva in komitskih napadov od bolgarske in albanske strani v južno Srbijo pojačuje žandarmerijo in policijo v južnih krajih, prestavlja in nastavlja uradnike in vse to samo iz agitacijskih in strankarskih razlogov. Doznalo se je, da radikalski zaupniki naravnost pisarijo gladi, naj tega uradnika odstavi, onega pa nastavi, da bo agitacija imela uspeha. Pašič še ima vedno mnogo skrbi s kandidati, katerih je več kot preveč. Svojega sina Radeja bo najbrž v Bosni ustoličil, ker se Bosanci ne bodo znali ubraniti tega, vsled umazanih kupcij razupitega človeka, kakor so se ga ubranili Sremci.

Največ skrbi dela radikalni vladi in stranki Stojan Protič, ki z velikimi uspehi agitira tudi po južni Srbiji z geslom: avtonomija. Radi Protiča še tudi volilni proglas radikalcev ni izšel med narod, ker Pašičevci čakajo na zborovanje Protičevih pristašev, ki se baš sedaj vrši, da potem v svojem proglasu lahko še Protiča — opsujejo.

Srbski liberalci in naprednjaki, ki so bili poprej sestavni del demokratske stranke in so se potem zopet odcepili, so tudi imeli svoja zborovanja ter so sklenili, da gredo samostojno v volitve. To je hud poper za demokrate, ki zopet sedaj zborujejo v Beogradu ter se tako kregajo, da se bodo najbrž še na Pribečevičevo in Davidovičovo skupino razcepili. Poročila policajdemokratskih listov o dobri volilni agitaciji demokratske stranke so navadna laž.

Srbski republikanci gredo v Zagreb nagovarjati hrvatske republikance za osnovanje skupne republikanske stranke. To najbrž ne bo šlo, ker se Radič ne bo odrekel svoje stranke in samostojnosti.

V nedeljo je bil v Zagrebu volilen shod Radičeve republikanske stranke, na katerega so bili pozvani Radičevi pristaši iz sedmih okrajev. Na zborovanje je prišlo okoli 3000 Radičevcev in 3000 zagrebskih meščanov. Radič je pozdravil Srbe, ki jih vodi republikanec Jaska Prodanović, zemljoradnik Avramović in Ljuba Davidović. Zahteval je, naj se skliče najprej hrvatski sabor, ki naj sklene sporazum s Srbi. Rekel je, da bo dobila seljaška republikanska stranka v banski Hrvatski 50 poslancev od 68, v Dalmaciji 10 od 15, v Hercegovini 4 od 7, glede Bosne pa je izjavil, da ne ve še ničesar. Glede kandidature v mestu Zagrebu je izjavil, da pripušča, naj kandidirajo zajedničarji kogar hočejo, republikanska stranka bi samo želela, da se poveri kandidatura izrazitemu republikancu, pri čemer je mislil na dr. Lorkoviča, in zastopniku delavstva, ki ga naj postavi radniški savez. Zatem so govorili razni kmetje. Končno je zopet govoril Radič, ki je napadal dr. Korošca in SLS. Demagoji Radič se ni sramoval izreči pred kmeti iz zagrebske okolice laž, da je baje dr. Korošec imel s Pašičem in Pribečevičem dogovore, po katerih bi Hrvatsko Primorje tvorilo most med Slovenijo in Veliko Srbijo. Rekel je: To niso Slovenci, to so Kranjci-magarcil — Radičevi prijatelji v Zagrebu so zelo nezadovoljni s shodom in pravijo, da bi bilo bolje, ako bi se ne bil vršil.

Centralisti bodo strahovito poraženi v prečanskih krajih in ne bo jim pomagala ne vladna pomoč v denarju in tudi ne razni pritiski od zgoraj.

Minister dr. Zupanič se mudi že 10 dni v Sloveniji, da agitira za radikale. V isto svrhu potuje z njim tudi veliki župan dr. Ploj. Poizkusi, pridobiti Nemce za radikale, g. Zupaniču niso uspeli. Zupaniču se ni posrečilo niti toliko glasov pridobiti, kolikor jih je potrebno za podpis kandidatske liste. Po teh neuspehih je odpotoval dr. Zupanič v Griblje, v svojo rojstno vas, pa tudi tam ni nič opravil, čeprav so vaščani skoro sami njegovi sorodniki.

Naše ljudstvo je prestalo hudo šolo, znalo bo pa sedaj obračunati s predstavniki centralizma in pa z njegovimi prikritimi pomagači.

Francoska zasedba.

Zasedbene oblasti so aretirale šest uradnikov poštnega in brzojavnega urada, ki niso hoteli dati pisemne lajave, da se bodo pokorili francoskim odredbam. Odvedli so jih neznan kam. Vsled vmešavanja francoskih oblasti v obratovanje so nemški železničarji ustavili delo na nadaljnjih progah. V Dortmundu je bila aretirana zopet cela vrsta višjih uradnikov, med njimi policijski predsednik, predsednik višjega poštnege ravateljstva in kolodvorski nadzornik. V Horde je obkolila stotnja francoskih vojakov z več oklopnimi avtomobili poštni urad. Francoski oddelek vojakov je vdr na kolodvor Tschaude ter aretirali ob 4. uri zjutraj postajenačelnika v postelji in odvedel s seboj. V Essenu so Francozi celo bolnišnice zasedli, celo bolniki iz oddelkov za nalezljive bolezni so se morali umakniti, tudi oni, ki bolujejo na legarju. Nemški zdravniki so izjavili, da prepuščajo Francozom vso odgovornost, ako izbruhnejo nalezljive bolezni. V zasedenem ozemlju silno raste draginja, narod pa vstraja ter upa, da bodo svet končno le obsodili francosko nasilje.

Turško-grške zadeve.

V Lozani je že izdelana mirovna pogodba za Turke in Grke. Pogodba obsega mejna, politična, finančna in pravna določila, ne ve se pa, če bo sprejeta, ker se Grki že sedaj izgovarjajo, da ne bodo mogli umakniti svojih čet, kakor se zahteva. Od druge strani se pa zopet govori, da obstoji med Turčijo in Rusijo vojna pogodba,

po kateri se Turčija obvezuje, da ne bo sklenila nikakega dogovora s Francozi brez predhodnega sporazuma z moskovsko vlado. Obvezuje se tudi, da bo v slučaju oboroženega spopada Rusije s katerokoli evropskih držav zatvorila morske ožine za vojne ladje onih držav, ki bi se vojevale z Rusijo, kateri bo tudi pomagala in ji pošiljala vojno opremo. Turčija ne sme na svojem ozemlju trpeti nikake organizacije, ki nasprotuje sedanjemu režimu Rusije.

Naša zborovanja.

Shodi dr. Hohnjeca: v petek dne 2. februarja, po prvem cerkvenem opravilu pri Sv. Juriju ob Ščavnici, popoldne po večernicah pri Mali Nedelji. V nedeljo, dne 4. februarja, po prvem cerkvenem opravilu na Kapeli, popoldne pa v Ivanjcih. V nedeljo, dne 11. februarja, po prvi sv. maši v Žičah, po drugi sv. maši v Spitaliču.

Narodni poslanec Franjo Žebot priredi volilne shode: na Svečnico ob 11. uri pri Spodnji Sv. Kungoti, dne 4. februarja (nedeljo) po sv. maši pri Sv. Križu n. Mariborom in isti dan popoldne ob 4. uri pri Gornji Sv. Kungoti. V nedeljo, dne 11. t. m., zboruje zjutraj po rani maši pri Sv. Martinu pri Vurbergu, isti dan po pozni sv. maši pri Sv. Barbari niže Maribora.

Shodi Slov. ljudske stranke v okraju Maribor, desni breg—Slov. Bistrica. Na zaupnem shodu iz okrajev Maribor desni breg—Slov. Bistrica so se določili sledeči volilni shodi: Na Svečnico, dne 2. februarja po rani maši v Tinju (govori dr. Jerovšek). V nedeljo, dne 4. februarja po rani maši v Makolah, po pozni sv. maši v Poljčanah (lokal določijo poljčanski zaupniki), popoldne po večernicah v Studenicih. Na vseh treh shodih govorita kmet Štefan Falež iz Orehove vasi pri Slivnici in dr. Jerovšek iz Maribora. V nedeljo, dne 11. februarja po rani maši v Črešnjecju, po pozni pa v Laporju. (Falež—dr. Jerovšek). V nedeljo, dne 18. februarja po sv. maši v Smartnem na Pohorju (dr. Jerovšek in Hinko Gril). Isti dan v St. Lovrencu na Pohorju po rani sv. maši in v Puščavi po pozni sv. maši (Štefan Falež). — Dne 25. februarja Ruše in Limbuš. Natančni spored se še določi. — Dne 4. marca po rani maši pri Sv. Venčesu (dr. Jerovšek—Falež). Isti dan veliki okrajni shod v Slov. Bistrici po deseti sv. maši v hranilnični dvorani (Falež, dr. Jerovšek in Gril). — V nedeljo, dne 11. marca pri Devici Mariji v Brezju po pozni sv. maši (Falež in drugi). — Prosimo zaupnike, da agitirajo po vseh krajih za obilno udeležbo. Dnevni red shodov se ne da spremeniti, ker so govorniki oddani za vse nedelje.

Volilni shodi v okraju Sv. Lenart. V nedeljo, dne 11. februarja po pozni sv. maši pri Sv. Barbari v Slov. gor., isti dan popoldne po večernicah pri Sv. Rupertu. V nedeljo, dne 18. februarja 1923, po rani sv. maši pri Sv. Trojici v Slov. gor., isti dan po pozni sv. maši pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah v gostilni Arnuš. V nedeljo, dne 25. februarja 1923 po rani sveti maši pri Sv. Ani v Slov. gor., isti dan popoldne ob 2. uri v Gornjem Cmureku in isti dan zvečer ob 6. uri na Sladkem vrhu v hiši g. Scheff (pri tovarni). Na teh shodih govorita Žebot iz Maribora in Hinko Fanecl, posestnik iz Sv. Jurja v Slov. gor. Prosimo zaupnike, da shode razglasijo ter določijo zborovalne prostore. Dnevni red shodov se ne da spremeniti, ker je čas do volitev kratek.

Pri Sv. Jakobu v Slov. gor. bo volilni shod Slov. ljudske stranke pri g. Peklarju v nedeljo, dne 4. marca po rani maši, v Jarenini isti dan po pozni sv. maši in v St. Iju istega dne popoldne ob 3. uri v dvorani gostilne Haring v Cirknici.

Shodi naše stranke v ptujsko-ormoškem okraju na Svečnico in v nedeljo, dne 4. februarja. Na Svečnico po rani maši se vrši shod v Ptuj, po rani maši in popoldne po večernicah na Hajdinu. V nedeljo, dne 4. februarja se vrši shod po rani maši v Ormožu, po večernicah pri Sv. Miklavžu. Prosimo somišljenike in krajevne odbore, da skrbijo za polnoštevilno udeležbo.

Volilni shodi v šmarsko-rogaško-kožjanskem okraju na Svečnico: Sv. Florjan pod Bočem po rani sv. maši, Stoperce po večernicah, govori kandidat Jakob Vrečko. — V nedeljo, dne 4. februarja: Olinje po sv. maši, Imeno ob pol 3. uri popoldne. Govorijo kandidati Jakob Vrečko, Jos. Počivalšek in drugi.

Slov. ljudska stranka je priredila v nedeljo, dne 23. januarja zborovanje v Čadranu. Zborovanje je bilo v Orlovskem domu, kjer se je zbralo veliko število volilcev. Poročal je poslanec dr. Hohnjeca, ki je govoril o delovanju slovenskih strank in o velikem pomenu bodočih volitev v narodno skupščino. Volilci so izrazili popolno zaupanje Slov. ljudski stranki in njenim poslancem. Naši možje in mladeniči bodo šli z velikim navdušenjem na volilno agitacijo.

V Selnici ob Dravi se je v nedeljo, dne 23. januarja vršil volilni shod SLS. Bil je dobro obiskani; zborovalci so z zanimanjem in odobravanjem sledili govoru gosp. Žebota. Znamenje, da se je ljudstvo tudi pri nas spame-tovalo in ne mara več za pogubonosno samostojno in socialdemokratsko stranko. Zborovanje je spretno vodil župan g. Ivo Urbas.

Pri Veliki Nedelji in v Središču so volilni shodi Slov. ljudske stranke prav lepo uspeli. Zborovalci so soglasno odobrvali izvajanja prof. Vesenjaka. Shodu pri Veliki Nedelji je predsedoval pos. Gasparič in govoril je tudi načelnik posojilnice Posavec ter dva druga moža. Shodu v Središču je predsedoval župan Bedjanič. Naši središki somišljeniki se držijo naravnost vzorno, posebej pa jim moramo čestitati, da so si ustvarili tako lep Društveni dom. Poštena naša stranka stoji med poštenim našim ljudstvom trdno in neomajno.

Shod dr. Korošca na Dolu. V nedeljo, dne 28. jan.,

se je vršil na Dolu shod dr. Korošca. Čeprav je dvorana »pri Petru« precej prostorna, je bila natlačeno polna, veliko ljudstva pa je moralo zunaj ostati. V začetku shoda so nekateri komunisti, ali kakor se že hočejo imenovati, voditelji, hoteli delati z medklici nemir, toda naš voditelj jim je njih ugovore tako temeljito razjasnil in pobil, da so končno tudi navzoči delavci zahtevali, naj voditelji mirujejo, ali pa se jih naj ven izbače. V lepem govoru nam je nato dr. Korošec temeljito pojasnil vso škodo in krivico centralizma ter vse navdušil, da pojdemo z vso energijo v boj za SLS, ki je edina prava nositeljica avtonomistične ideje. K sklepu so se stavile resolucije: Izreka se odkritosrčno zaupanje vsem poslancem Jugoslovanskega kluba, posebno voditelju dr. Korošču, in zahvala za ves dosedanja napor v boju za avtonomijo, s prošnjo, naj še v bodoče neomajeno ter krepko vztrajajo v tem smislu. V gospodarskih zadevah se je predlagalo, naj Jugoslov. klub skrbi za pravice občin, oziroma krajskih šolskih svetov in naj se ne goji strankarstvo (Sokol) v šoli. Opomnilo se je tudi na krivico, ki se godi občinam Sv. Kristof, Marija Gradec in Jurklošter zaradi odvzema ribolova. Zahtevali smo pravično ureditev uvoza in izvoza posebno glede živine. Ta se naj dovoli v jeseni, ko je stanje živine odvisno ter s tem ohrani bolj stalno ceno živini. Sedanje skakanje živinskih cen je škodljivo za kmeta in delavca, koristno pa le mešetarjem in mesarjem, kateri, ko so cene živine visoke, znajo prilagoditi temu tudi cene mesa, ko pa živinska cena pade, tako da mnogokrat napol zastoj mesar goveda dobi, pozabijo ceno mesa znižati. Zahtevali smo tudi, naj se po možnosti uredijo valutne razmere, naj se one, ki špekulativno delajo na padec valute, kaznuje. Vse resolucije so bile od navzočih sprejete z odobravanjem.

Sv. Peter na Medvedovem selu. V nedeljo, dne 28. m. m., se je vršil pri nas prav dobro obiskani volilni shod, na katerem je poročal poslanec Vladimir Pušenjak. Prišlo je tudi nekaj republikancev, ki so se pa mirno zadržali. Poslanec je v dolgem govoru narisal delovanje starega parlamenta, ki ni sklenil niti ene koristne postave, pokazal je na številnih krivičnih razdelitev davkov, osebnih dohodnin in nazadnje še je osvetlil vso hinavščino samostojne in republikanske stranke. Povedal nam je, kako je vlada podpirala vojno in mornarico, za katero je v proračunu 4400 milijonov, za kmetijstvo pa samo 440 milijonov dinarjev, za mariborsko gledališče je dala 8 milijonov, za škode in požare v Sloveniji pa samo 1 milijon dinarjev. To so vnebovpijoče krivice. Vsi volilci so se nad takim krivičnim postopanjem vlade silno zgražali. Točna in jedrnat izjava g. govornika so z velikim zanimanjem in s hvalečnostjo poslušali in so sklenili, delovati na to, da bo dne 18. marca naša poštena in zaslužna Slovenska kmetijska zveza — zmagala!

POLITIČNI POLOŽAJ V PREKMURJU.

Po celem Prekmurju od Dolnje Lendave pa gori do avstrijsko-ogrske meje se vse prekmursko ljudstvo na strani naše Slovenske ljudske stranke pripravlja na volitve dne 18. marca. Kandidati so že določeni. Shodi se vršijo po vseh vaseh. Vsako selo ima izbrane izurjene agitatorje, katere tam nazivajo »korteši«. Prekmurec ne pravi: Jaz grem volit, ampak on pravi: »Jaz idem »votum« (glas) dajati, ali votume lučati — kišto (volilno škrinjico). Zadnje dni prejšnjega tedna so se vršili veliki shodi v Veliki Polani, Beltincih, Bogojini, Fokovcih, Murski Soboti (zbor zaupnikov) in še več drugih krajih. Med drugimi sta govorila tudi bivša poslanca Žebot in Klekl. Prekmurci imajo dar jezika. Skoro vsak mož in mladenič je govornik. In kako lepo znajo govoriti v svoji vabljivi prekmursčini. Med katoličani in evangeličani vlada lepa zastopnost. Oboji bodo po ogromni večini glasovali za našo Slovensko ljudsko stranko. O razkričanih dr. Kukovčevih 10.000 glasovih ni ne duha in ne sluha. Če bo dr. Kukovec dobil v Prekmurju 200 glasov, bo lahko vesel. Tudi Samostojni se ne godi dobro v Prekmurju. Ves denar in trud nasprotnikov, pridobiti vrle Prekmurce za svoje ničvredne stranke, je zamanj.

Iz protikmetске politike.

OD KOD IMA NOVAČAN DENAR?

Novačan je prvotno trdil na svojih shodih, da mu je Radič priskočil z volilnim denarjem na pomoč. Radič pa je, kakor znano, Novačana prokel in ga izključil iz svoje republikanske stranke. Novačanu namreč ni bilo za nič drugega, nego da postane poslanec in zato ni maral ubogati Radiča, ki je hotel kandidirati.

Dasiravno sta se Novačan in Radič resno skregala in ločila od mize in postelje, vendar razpolaga Novačan z velikimi svotami agitacijskega denarja. Te dni piše Novačan in njegov »ekonom« in bivši žandar Stampar pisma posameznim zaupnikom, da ima Novačanova stranka za agitatorje na razpolago »večje svote«. Obadva živita zadnje tedne tako prešerno kot kaka milijonarja in verižnika.

Ljudje v njeni okolici se začudeno povprašujejo, odkod imata ta dva človeka naenkrat toliko denarja na razpolago.

Jasno je, da je Novačan dobil velike svote od voditelja demokratov dr. Gregorja Zerjava in bančnega ravnatelja ter milijonarja Praprotnika pod pogojem, da — zdrobi edinost slovenskih volilcev na štajerskem. Novačan se je nedavno vozil tudi v Beograd — kaj je tam iskal, si lahko mislimo.

Še enkrat povdarjamo: Novačan je najet in plačan od najhujših sovražnikov krščanskega slovenskega ljudstva, naj odvrne naše ljudi od tega, da bi nastopili složno in močno v naši krščanski Slov. ljudski stranki.

Mi pa pravimo, da Judeževi zlatniki še nikomur ni prinesli sreče!

ŠE NEKAJ O DIVJAŠTVU REPUBLIKANCA DR. NOVAČANA.

V zadnjem »Gospodarju« smo poročali, kako je divjak in surovina, predsednik republikanske slovenske stranke dr. Novačan dejansko napadel v celjski kavarni našega neumornega poslanca Vl. Pušenjaka, Nad dr. Novačanovo divjostjo se zgraža vsa javnost in so ga obsodili kot divjačino tudi njegovi najožji rojaki, kakor nam to svedoči naslednji dopis iz Novačanovega rojstnega kraja:

Gaberje pri Celju. Republikanski general Novačan nima samo močnih rok, ampak tudi ostre zobe. V dokaz za danes samo par dejstev. Leta 1921 meseca julija je obgrizel na roki natakario, ki je morala iskati zdravniško pomoč in ravno tako odvetnika O. Saj tudi ni šumno, ker on sam trdi, da je človek potomec živali. Mogoče je on ravno pasjega rodu in mu je grizenje prirojeno, saj stekel pes obgrize tudi vsako stvar, do katere pride. Res lep raj bo v tej svobodni republikanski menzariji, ki jo zelo priporoča grizenje in klofutanje Novačanovo. Radovedni smo, kdo bo hotel delati družbo do sedaj še osamelemu potomcu živali.

Gaberje pri Celju. Da je dr. Novačan navajen sprejemati zausnice, smo vedli, ker je meseca septembra l. 1921 dobil krepko zausnico od ženske, ki drži še nekaj na svojo čast; nismo si pa mislili, da se more on kot akademično izobražen človek, kot pisatelj in kot načelnik stranke, ki hoče drugim narekovati politično moralo, tako izpazibiti, da v javnem lokalu kaže svoje divjaštvo.

Trnovlje pri Celju. Ker Vi, g. urednik, gotovo ne štimate tako zakonitega in nepomembnega lista, kakor je »Republikanec«, Vam sporočam, da ta list od dne 25. jan. razglašava vest, da je SLS dobila 12 milijonov za volitve iz Beograda. Vi se gotovo čudite, ker se niste do sedaj prejeli nakaznice za teh 12 milijonov. Svetujem Vam, da vprašate dr. Novačana, kako se tako težki milijoni iz Beograda — odkoder mi Slovenci dobivamo kvečjemu nove davke — dobijo, ker on je gotovo v tem strokovnjak, ter prepustite vseh 12 milijonov njemu, ki Vam je prvi prinesel to veselo novico, da ne bo kot brezposelni postopač in ljudski zapeljivec odjedal doma kruha svoji sestri, ki ga mora sedaj rediti, ker si ni znal drugega prislužiti, kot zaničevanje poštenih, delavnih ljudi.

Novačanov shod v Rečici v Sav. dolini. Poročamo bralcem »Slov. Gospodarja« o Novačanovem shodu in njegovih kandidatih in agitatorjih, da jih ljudje spoznajo in se vedo ravnati. Novačan je imel pri nas dne 21. t. m. shod v gostilni Fürst. Ker nismo hoteli temu lažipreroču verjeti in smo mu kar med govorom sproti odgovarjali, je dohtarski republikanec postal tako hud, glasen in jezen, da si je med govorom slekel suknjo in celo razpregel telovnik. Priporočal nam je kandidata P. T., katerega pa mi preveč poznamo, zato ga nočemo. Ta P. T. je Nackov sin, ki je na svojega očeta tako pozabil, in ga tako malo spoštoval, da ni prišel k očetu ne k smrtni postelji ne k očetovemu pogrebu. Novačanov kandidat je med vojsko posebno skrbno pazil, če je g. T. peljal v mlin, da je to orožnikom ovajal. Sam si je preskrbel karte, da je imel vedno dve porciji, kmetom pa še ene ni privoščil. Za agitatorja ima Novačan in njegov kandidat nekega Železnika iz Ljubnega. Ta je v gostilni v svojem govoru rekel nesramne in bogokletne besede, da je Bog smrkovec proti njemu. Okrajna sodnija v Gornjem gradu sedaj hrani pod ključem tega tiča. Mi smo vsi prepričani, da pameten in pošten človek ne more biti za Novačana in njegove kandidate. Pa bomo tako tudi pri volitvah možato delali.

Zalec. Hišni prekupečevalec in hmeljarski mešetar Piki se je pred par tedni dal od Robleka postaviti za kandidata Samostojne kmetijske stranke. Da si pridobi zaupanje hmeljarjev, se je proglasil za glavnega hmeljarja Savinjske doline. Dne 21. januarja je sklical v Zalcu protestni shod proti davkom in osnoval »Odbor za preureditev zemljiško-dohodninskega davka.« Ta odbor razpošilja sedaj županstvom resolucijo proti davkom, da jo potrdijo z žigom občine. G. Piki! Ali ste otročji! Kaj menite, da so naši Savinjsčani tako kratke pameti, da Vam bodo šli na lim. Kandidat Samostojne tik pred volitvami snuje odbor zoper davke in prireja protestne shode proti davkom! Vsak otročja ve, kaj to pomeni in kam to cilja! Zakaj pa se niste pridružili Slov. ljudski stranki, ko je ona protestirala proti neenaki odmerjenim davkom? Zato ne, ker je prvič bil tedaj v vladni in se držal ministrskega stolčka. Vaš samostojni Pucelj! In zato ne, ker tedaj niste kandidirali! Prav je, da se protestira proti neenakomernosti in krivični odmeri davkov in je to tudi ponovno storil Jugoslovanski klub. Le berite »Slovenca« in »Gospodarja«! Otročja neumnost in velik kos lumparije pa je, če boče kdo zdaj, ko kandidira, s takimi protesti svoje rojake vleči za nos! Radi bi pač poznali Savinjsčana, ki se bo dal od Pikla potegniti!

Brezglava demokrasko-samostojna politika v Središču. Naši samostojneži so v hudih škripcih. Eni so za napredno koncentracijo dr. Kukovca, kateremu so že pred vojno dali glasove, drugi pa nočejo o liberalcih nič več slišati in pravijo, da hočejo biti samostojni. Upamo, da jim bo Kočevarjevo vino razsvetlilo pamet! Večina pa je že spoznala brezglavo in brezplodno politiko liberalcev in samostojnežev!

Tedenske novice.

VOLISČA OSTANEJO STARA.

Naša stranka je sicer v Beogradu stavila predlog,

da naj dobijo večje in srednje občine vsaka za se volišča, posebno v hribih, a le male občine, se naj 2 ali tri združijo v eno volišče. A v Beogradu so določili, da ostanejo volišča ista kot leta 1920.

To vest sporočamo volilcem, da že sedaj vse potrebno pripravijo v svrhu polnoštevilne udeležbe naših na volišču. Ker imajo nekatere občine po tri do štiri ure daleč na volitev, prosimo agitatorje in zaupnike, da za oddaljene naše volilce pripravijo vozove, oziroma, da jih na dan volitve dne 18. marca zberejo na gotovem mestu za skupen odhod na volišče. V to svrhu prosimo, da prirejajo naši zaupniki po takih oddaljenih občinah in vaseh večkrat pred volitvijo male volilne shode. Na teh shodih je posebno treba poudarjati udeležbo naših volilcev na volišču.

Za kakih 10 volišč še nimamo predstavnikov. Te dni smo poslali naknadne pozive za imenovanje predstavnikov in njenih namestnikov. Prosimo prizadete zaupnike, da blagovolijo takoj ugoditi našemu pozivu.

Tajništvo SLS v Mariboru (Cirilova tiskarna).

Male volilne shode ali sestanke volilcev naj prirejajo po vseh vaseh in občinah ne samo naši kandidati, ampak vsi naši zaupniki in agitatorji. Govorite na teh sestankih o veliki važnosti sedanjih volitev, o avtonomiji Slovenije ter o drugih točkah programa Slovenske ljudske stranke.

Vzorno pripravljaj na volitve volilni odbor Slovenske ljudske stranke v Laškem pod vodstvom agilnega krajevnega in okrajnega načelnika g. Hrastnika. Samo v mesecu januarju so se odborniki udeležili 5 krajevnih sej in dveh okrajnih sej. Na njih so izpolnili odbor in zaupnike, preračevali volilni imenik in si razdelili volilce, vsak odbornik po 15. Tako vzorno delo krajevnega odbora se tudi pozna. Vsa župnija Laško razven nekaj JDSarjev v trgu, je v taboru Slovenske ljudske stranke. Še nekaj v zvezi drugim krajevnim odborom: SLS v Laškem vodi o vsaki seji natančen zapisnik, ki je danes narastel že v veliko knjigo. Tak zapisnik bi morala imeti vsaka krajevna organizacija SLS! — Tajništvo SLS v Celju.

Nekaj iz Apačke kotline. Samostojna in demokrasko klika in njeno gospodarstvo v krajnem šolskem svetu v Stogovcih. Gospodje krajnega šolskega sveta, izjemno načelnika, so zahtevali za leto 1922 od davkoplačevalcev od pet majhnih krajev svoto 40.500 kron, akoravno bi 20.000 K popolnoma zadostovalo. Bilo je še nekaj prebitka in državne podpore za obmejne šole pričakovati in zadnja je tudi došla. Za leto 1923 je naredil samostojni gerent in renegat Propst zopet za 30 tisoč kron proračun, akoravno še danes ne ve, koliko je bilo v preteklem letu izdatkov in koliko znaša prebitek. Torej je vse površno. Ti pa, ubogi davkoplačevalec, le plačaj visoke odstotke na občinskih dokladah, za govoriti nimaš nič, odločil bo že samostojni kričar in zagrizeni Nemec, koristoljubni Propst. Mož, kateri nima niti sposobnosti ene seje voditi, ima toliko masla na glavi, da si ne upa na sonce, je pri nas gospodar, žali-bog. Za nekaj litrov žganja in pečenih piščancev je on vse to dosegel in dobil nalog, na pobije klerikalnega zmaja v Apački kotlini. Denunciral in tožaril je prejšnjega izvoljenega načelnika krajnega šolskega sveta in gerenta občin Drobntinci in Podgorje. Tudi na sodnijo so hoteli Propst in Ivanuša spraviti tega nevšečega jim pristaša SLS, pa še dosedaj niso našli vzrokov, akoravno jim je isti vse blagajniške knjige in spise izročil, o sobito v to svrhu. Ta zagrizeni Vsenemec, samostojni širokoustnež, je s pomočjo demokrata poštarja Ivanuša hotel doseči, da se razreši poslov občinskega gerentstva zaveden Slovenec. Nato pa je pristaš poštene stranke gerentstvo sam odložil, naj se preišče nepoštenost in pa krivičnost tega najbolj zaslužnega Slovenca v Apački kotlini. Zakaj pa danes ne toži Nemec in tako dobroznani koristoljubnež Propst in poštar Ivanuša, ki sta oba po njih mnenju največja državotvorca Jugoslavije, prejšnjega načelnika in gerenta? Za gerenta občin Podgorje in Drobntinci je bil imenovan šolski vodja v Stogovcih. Davkoplačevalci morajo plačati visoke davke, na štirirazredni šoli so pa trije učitelji, oziroma dve učiteljici, ker šolski vodja je obenem gerent in mora v času, ko bi moral v šoli poučevati, doma občanom reševati živinske potne liste ter druge zahteve. Po razumevanju priprostega vaščana tedaj ni umestno, da je učitelj in šolski vodja obenem tudi gerent dveh občin, in tako mora zanemarjati svojo dolžnost kot učitelj. — Ako bi okrajni in višji šolski svet imel malo več objektivnosti, bi pač ne mogel dovoliti enemu fantu in enemu samostojnemu kričarju, da se učiteljstvo odteguje poklicu. Demokrat Ivanuša je naredil v Zibercih občinski proračun s 566% dokladi, akoravno je bil isti za 300% pretiran. Krajni šolski svet bi za to leto ne potreboval po mnenju dobrih gospodarjev nobenih doklad, ali vsaj majhne, ker je in mora biti dovolj prebitka, občina Ziberca bi morala 300% več plačati kot potrebno, to si zapomnite volilci za bodoče volitve. Več o demokrasko-samostojnem gospodarstvu še bomo pisali in ob priložnosti volitev povedali javnosti.

Razne novice. Od Sv. Križa nad Mariborom nam poročajo: Viharni snežni zameti prejšnje dni so nam skoro vso sapo zaprli. Vendar pa smo se navzlic vsem sneženim oviram prav veseli skup zbrali dne 22. jan. na gostiji našega zavednega Joškota Hlade in pridne Marijine družbenke Netke Krois. Smeha vredno je bilo, ko je voznik pripeljal pred goste vinskega prodajalca v šajtrgi. Le prehitro so minile lepe ure v gostoljubni Nabasjevi hiši. Novoporočencema pa kliče vsa župnija: Bog vaju živi mnoga leta! — Letos nas zelo privaja za denar. Preteklo jesen smo imeli precej vina in sadja, kupcev pa ni skoro nič. Naše mašančke so priznane prvovrstne, pa ker ni nobenega pravega železniškega prometa, ni kupcev, ki bi spravili blago za denar. Ali bomo

res obsojeni v to, da nam bo sadje v shrambah zgnilo? Dosti kmetov je bilo prisiljenih, da so že obležano lepo sadje morali sprešati. Denar nima nobene vrednosti več, ker nam valuto zmirom bolj dol tiščijo. Ali ni smešno, da so žemlje bile takoj po tri krone, kakor hitro je dinar padel na 3.60. Pekli in mlinarji so se gotovo imeli in še imajo zdaj moko po prejšnjih nižjih cenah, a izdelke so takoj podražili. Kmet pa ne more prav ničesar dražje prodati. Za lepe jabolke obljublajo po 7 K, po vinu pa sploh nikdo ne povprašuje. Zdi se, da bomo pri takih razmerah morali začeti nagi in bosí okoli hoditi, saj ni mogoče, posebno bolj ubogim, da bi si kupili obleko. Vsi pametni ljudje so že spoznali, da sedanja vlada za nas skrbi ravno tako, kakor kozel za zelnik. Slovenci bomo polagoma v naši državi čisto v nič djaní, če se ne bomo spametovali pri prihodnjih volitvah. Zato je razveseljivo, da se po naši občini dela na to, da bomo nastopili pri volitvah vsi kakor en mož za svoje pravice. V tem smislu so se že pogovarjali naši volilci v nedeljo, dne 21. jan. G. Hlebič je s prepričevalno besedo pojasnil nevarnost, ki nam preti, če bomo pri volitvah kmetje in delavci razcepljeni. Kjer se pripravila dva (ali trije ali pet), tam tretji dobiček ima. Srbski centralisti (Pašić) bodo razmetali milijone denarja za volilno agitacijo, da bi ubogo ljudstvo zmešali in ga potem še hujše izmzgavali. Slovenci so vsled tega prisiljeni, da držijo vsi skupaj in si izvolijo take poslance, ki ne bodo Pašiću in Pribičeviću ali pa celo Zerjavu pete lizali, ker se centralistične pete spremenijo v konjska kopita, ki teptajo v blato pravice Slovencev. Ker je silno potrebno, da se vsak volilec dobro pouči o važnosti sedanjih volitev, pridite v nedeljo, dne 4. t. m., po masli vsi v občinsko pisarno. Vsak bo lahko povedal svoje mnenje, naše geslo mora biti: Ker smo pod sedajno vlado bili vsi tepeni, delajmo na to, da se bomo pri prihodnjih volitvah za vse batine prav lepo in ponižno zahvalili. Naše zborovanje dne 4. t. m. je za vse stranke brez izjeme, samo tistim ni treba priti, ki z veseljem plačujejo visoke davke, in ki so v centralizem tako zaljubljeni, da mu žrtvujejo svoje zadnje hlače ter rajši sami stradajo, samo da se Pašić s svojimi prijatelji debeli pri mastnih vladnih koritih.

Smrt pohorske korenine na Keblu. V sredo, dne 24. januarja smo pokopali tukaj vrliga gospodarja Andreja Gričnik. Velikanska množica ljudstva, šolski otroci, občinski zastop, zastopniki Kmečke zadruge in Posojilnice iz Oplotnice, vse je pričalo, da smo položili k večnemu počitku moža, poštenjaka. Bil je 28 let cerkveni ključar in načelnik krajnega šolskega sveta, sezidal je tukajšnjo šolo, kjer je imel le sitnosti pa malo haska, in dolgoletni naročnik »Slov. Gospodarja« in drugih krščanskih listov in zvest prepričan pristaš Kmetске zveze. Bil je še tiste vrste pohorskih korenin, ki se niso dale majati ne prej nemskutarjem, ne sedaj samostojnežem. Daj mu Bog obilo posnemalcev takšnih mož in o samostojnežih bomo brali le še v zgodovini.

Vsi na volišče! (Dopis od Sv. Lovrenca v Slov. gor.) Naša župnija je že od nekdaj znana, da je po večini v taboru SLS. Tega so se ob zadnjih volitvah prav dobro zavedali slabostojni sadilci goriških črešenj in vrtojb-skih štorov ter s svojim rokovnjaškim nastopom dosegli delitve naše župnije na dvoje. Nekaj jih je bilo prideljenih k volišču na Polenshak, drugi pa k Sv. Andražu. S tem so seveda dosegli, da mnogo naših, posebno starih ni šlo na volišče, med tem ko so seveda oni pobrali vse, ter jih peljali, ker iti seveda niso mogli. Tudi letos bode menda tako, da bode ena polovica šla volit na Polenshak, druga pa k Sv. Andražu, toda naj nas ne straši dolga pot, ali pa morebitno slabo vreme, ampak vsi od prvega do zadnjega storimo vsak svojo dolžnost, ker s tem bomo koristili sebi in Sloveniji. Volilci, Lovrenčani, pokažite, da se ne daste komandirati od samostojnih ljudi, kateri so si sezidali nove hiše in nakopili tisočake, med tem ko ste morali vi plačevati in trepeti! Pravica zmaguje, in pravica mora zmagati. Bog živi!

Občni zbor KZ pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. V nedeljo, dne 21. m. m., je imela tukajšnja krajevna organizacija KZ svoj občni zbor. Navzočih je bilo precej naših možakarjev, čeravno je bilo zelo mrzlo. Po poročilu predsednika in tajnika se je prešlo na volitev novega odbora. Za predsednika je bil zopet izvoljen splošno priljubljeni g. Ivan Čuš. Upamo, da ne bode ostalo vse samo na papirju, ampak da se bode tudi delalo, posebno sedaj, ko se bližamo času, oziroma dnevu 18. marca, torej dnevu, ko mora naše slovensko ljudstvo dokazati svoje krščansko prepričanje. Po začetni poti pojdemo naprej in dne 18. marca pa vsi na volišče, po zmago za našo Slov. ljudsko stranko. Bog živi!

Najprej avtonomno Slovenijo, potem še le drugol (Dopis iz Laž pri Ločah). Kadar se začne na morju ladja potapljati, prve bežijo podgane. Tudi samostojna barka na vseh koncih in krajih širne Slovenije škriplje in tone in za to se je pri nas že eden zbal in z nje izbežal. Kdo neki? Kdo drugi, kakor večni »tožnik« Jurij Pevec, ki je prišel v našo mirno vas nemir in razprtije delati. Iz zagrizenega samostojneža je postal republikanec z dušo in telesom. Cele kupe »Republikanca« dobivlja in da deli med ljudi, agitira in napoveduje velik shod svoje nove stranke v Ločah, kjer misli sam nastopiti kot govornik. Ločani! Republike, kakršno vam Pevec oznanja, ne boste nikdar doživeli, za to si pripravite za njegov shod zaprtkov in mu namlatite njegovo republiko na hrbet rumeno, da jo bo pomnil. Pevec spreminja svoje politično mišljenje kakor cigan hlače ter skače iz stranke v stranko, od katerih je ena bolj za nič, kakor druga, ker drugače bi se ja ene držal. Zato Ložani pameti! Enkrat ste se že dali od Pevca nafariati, ko vas je zapeljal v samostojno kašo, v kateri ste doživeli ravno nasprotno od tega, kar vam je on obljubljal. Dovolj menda že poznate Pevca, saj ste ga že vsi siti do grla, zato se ne

oklepajte stranke, v kateri vidite njega. Ona je toliko vredna, kakor on sam! Kmetje, v slogi je moč. Držimo tokrat skupaj, volimo vsi kot en moč! Slov. kmetstvo zvezo. Z volilno kroglico v roki si dne 18. marca priborimo najprej samostojno Slovenijo, potem bomo sani Srbom lahko povedali, ali hočemo monarhijo ali republiko, kar bo boljše kazalo in nas najprej rešilo srske komande in naše žepe njihovih nenasitnih prstov. Pevca pa pošljemo v Beograd Pašiču za »štifelpucerja«.

Slabi živci. Od Sv. Barbare v Halozah nam poročajo: »Slov. Gospodar« gre našemu gospodu šolovodji grozno na živce; popolnoma zmeden je včasih, posebno v večernih urah. (Pa pravijo in govoričijo, da je kriv temu alkohol. Ljudje pač včasih mnogo govorijo! Kdor pa našega »junaka« pozna, bo lahko pričal, da niti enega škafa vina ne izpije v enem dnevu). Vsekakor pa bi bilo umestno, da odgovorni faktorji že vendar enkrat dajo napraviti ograjo okoli 3 m visokega zida sredi varoza. Kaj, če se nam možakar lepega večera ubije! Kdo bo potem požiral klerikalce, vino in slane, namesto njegovega? Na delo tedaj!

Kako je na Polensaku pri Ptuj? G. urednik, prosim Vas, da zadnji dopis v toliko popravite, da »Slov. Gospodarja« prihaja v našo župnijo blizu 50 iztisov, če celo ne več, ker samo Kat. izobraževalno društvo dobiva pod skupnim ovitkom 33 iztisov, kaj ne, lep napredek za nas Polensane! Novi trgovec g. Muršič je našemu šolniku Finku in ostalima dvema naprednima trgovcema tni v peti, ker noče tako plesati, kakor bi ti gg. naprednjaki piskali. Ker je pa g. Muršič edini na Polensaku pošten, vester trgovec, bralec in naročnik »Gospodarja«, bomo ga podpirali in kupovali redno pri njem. Sliši se, da namerava priti k nam za šolnika g. Burja od Sv. Lovrenca. Ta gospod je nam še dobro znan iz prejšnjih časov. Vprašamo višjo šolsko oblast, ali nima za nas Polensane nobenega drugega? Mi hočemo imeti pošteno katoliško učiteljstvo, vseh drugih se bomo branili!

Za druge veljajo predpisi, za samostojnega župana pa ne! Iz Vitana pri Središču poročajo: Pred tednom nam je konjederec pobral vse pse, ker se je od nekega priklatil stekel pes. Samo naš župan Ivan Tomažič je bil baje tako kunšten, da je spravil psa začasno drugam. Ker je hotel radi lepšega nekaj protestirati proti pasjemu kontumacu, pa je sam nezmožen, da bi kaj vkup spravil, se je obrnil na nekega advokata, da bo imela občina več stroškov. Dobro si bomo zapomnili tega samostojnega generala pa tudi tiste njegove pomagace, ki so ob Božiču poslali žandarje v hiše, da so preiskovali kje so ljudje vzeli božična drevesca. Sv. pismo pravi: Po njih delu jih boste spoznali.

Sumljiva darežljivost samostojnega trgovca. (Poročilo od Sv. Bolfenka pri Središču.) V občini Vitan se je ustanovila nova trgovina v hiši samostojnega g. župana aleka. Blago se dobiva od nekega židova, trgovina in trgovci pa sta samostojna. Gliha pač vkup štrliha. Zenske, ki prinesejo jajca, še dobijo povrh kot plačilo »Kmetijski list«. Samostojni menda dobro vedo, kdo je samostojen. Zato pa agitirajo pri jajcah. Bilo bi pravilno, ako bi si ta novi samostojni trgovci, predno odda »Kmetijski list«, vsako številko dobro presvetil in natanko preiskal, koliko je v njem pisane resnice, gotovo bi vsaka številka »Kmetijskega lista« zavoljo samih pisanih laži sfrčala v razbeljeno peč, kakor tudi mora vsako pokvarjeno jajce nazaj v koš. Pokvarjeno jajce smrdi, tako tudi »Kmetijski list« s samostojno vred smrdi, zato pa volilci dne 18. marca pokopljite to smrdljivost enkrat za vselej.

Dekliška Marijina družba ustanovljena pri Sv. Miklavžu pri Slovenjgradcu. Na binkoštno kvatno nedeljo lanskega leta smo pri nas vpeljali tretji red sv. Frančiška, h kateremu je pristopilo 33 udov. Na nedeljo, dne 21. t. m. je bila tudi pri nas na slovesen način ustanovljena tudi Dekliška Marijina družba. C. g. duhovni svetnik Ivan Jurko iz Starega trga je s krasnim govorom nam popisal pomen Marijine družbe. Nato je bilo 17 pogumnih deklet sprejetih v Marijino družbo. Naj njihovem zgledu sledijo tudi še ostala dekleta naše župnije.

Nekaj iz torbice škricar iz St. Ilja pod Turjakom. Ker se nikdo drugi ne oglasi iz našega St. Ilja, bo pa škricar razložil novice. Dne 21. jan. je imelo tukajšnje Bralno društvo svoj redni občni zbor. Kakor razvidno iz poročil odbornikov, smo se začeli gibati. Odseka Orel in Dekliška zveza dobro delujeta. Imata mesečne sestanke, na katerih se potom podučnih govorov pripravljajo fantje in dekleta za svoj bodoči poklic kot gospodarji in gospodinje. Za pust pa mislijo naši mladi prideriti dve igri. Tako je prav! Namesto plesa naj se naredi druga poštena zabava, s katero se tudi pridobi izobrazba. Fantje in dekleta izven društev, kličemo Vam: pridružite se še Vi nam, ker le v poštenu krščanski organizaciji je veselje za mlade ljudi. — Dne 23. m. m. smo pokopali berača Tevžeka. Nekateri mladi fantje so ga večkrat dražili, kar pa upamo, da jim je že odpustil, in zdaj pri Bogu za nje prositi, da bi oni bili bolj pametni v mladih letih, kot pa on, ki je v mladosti samo veseljačil, za kar je moral zdaj v starosti delati bridko pokoro s palico v roki in beraško malho na hrbtu. — Naši novi zvonovi nam prav lepo pojo, kakor se sliši, bomo še orgle popravili, potem bo pa ravi raj v šentljski fari. — Vrli možje so zbrali za volilni sklad 500 kron, za kar se jim Kmetiska zveza toplo zahvaljuje. Bog povrni! — Dne 18. marca pa bodo naši možje in fantje volilci s kroglico v roki pokazali ničvrednim strankam, češ, poprej ste nas vi, socijalni demokratje in samostojni pri zadnjih volitvah preslepili, a sedaj Vam bomo mi pošteno vrnil!

Malo čudno odlikovanje. Iz Gornjegograda nam poročajo: V listih smo čitali, da je bil odlikovan z redom sv. Save V. razreda tukajšnji vpokojeni nadučitelj g. F. Kocbek in sicer za zasluge na polju prosvete in litera-

ture. Kar strmeli so ljudje, ko so to čitali. Da je pri današnjem režimu vse mogoče, je razumljivo, ni pa razumljivo gorenje odlikovanje za nikogar, ki količkar poznata razmere. Kar se tiče literature, je tozadevalno znano tu samo to, da imenovani dopisuje v liberalne časopise in da je zložil planinski koledarček, čegar vsebina pa itak ni povsem njegovega duševnega izvora. Radi istega mu je sicer v »Novi dobi« pel slavo liberalni advokat dr. Kalan v Celju, pa on že ve zakaj, mi pa tudi. O pravi literaturi, oziroma tozadevnih zaslugah, pa ni tu nikomur nič znano, pač pa o neki drugi »literaturi«, o kateri neki pesnik ve povedati. Kar se tiče prosvete, nam je znan le po svojih neslanih dovtipih, ki jih ponavlja v oštarijah in po svojem gremi in pohujšljivem govorjenju in obnašanju v gostilnah, za kar je polno prieh na razpolago. Znano je tudi, kako se je mož trudil in pehal v rajni Avstriji za vojno posojilo in se hvalil, koliko je že nabral. No, ordena le ni bilo, pač pa ga marsikatera ženica še danes preklinja, ko je prišla ob težko prislužen in prihranjen denar. V naši državi je bil tako vnet za šolo in prosveto, da je pred vpokojenjem si znal dobiti bolezenski dopust skoro poldrugo leto, med tem časom pa je brez ezira na svojo »bolezen« pridno rajžal po planinah. Pa kaj bi nadaljevali, Kocbek se za take klevete ne zmeni in glavno je, da: Ena se želja je tebi spolnila, v zemlji domači si orden dobil.

Obsojeni občinski svetovalec. (Poročilo iz Gornjegograda.) Radi razžaljenja časti je bil obsojen v Gornjeggradu trgovec, občinski svetovalec ter načelnik krajnega šolskega sveta Josip Prisan na 3000 dinarjev globe ali 1 mesec dni zopora ter poravnayo vseh pravnih stroškov. Vložil je seveda priziv.

Listo naših kandidatov za narodno skupščino bomo objavili še le v prih. številki, ker bo glavni zbor zaupnikov SLS dne 5. februarja v Ljubljani končno veljavno sklepal o kandidatih.

Pomiloščenje obsojenih vojakov. Vojni minister je podpisal odlok, s katerim se popolnoma odpušča kazni vojakom, ki so bili obsojeni od vojaškega sodišča do 6 mesecev zopora, delno (polovico) se pa odpušča kazni vojakom, ki so bili obsojeni od 6 mesecev do 1 leta zopora.

Nesreče. V soboto, dne 20. t. m., zjutraj je šel 76letni g. Anton Zdošek, p. d. Hriberšek iz Bobovega na Ponikvo k sv. maši. Pod hribom mu na ledenem potu spodrsne, pade in si zvine nogo v ledju. G. zdravnik iz Loč mu je nogo zopet naravnal. Upati je, da bo še hodil. — V ponedeljek, dne 22. t. m., zvečer je šel g. Fr. Kristan, p. d. Karnajzar iz Boletine, župnika Ponikva, iz sejma s Teharjev po cesti z drugimi tovariši proti domu. Med potoma zavijejo v gostilno »k čestnem Jožku« v St. Juriju likof pit, ker je Karnajzar kupil konja. Ze vinjen gre sam iz hiše, pa pade na ledenih stopnjicah pred hišo tako nesrečno na glavo, da obleži nezavesten. Čez dva dni ga pripeljejo domov, kjer je v petek, dne 26. t. m. zvečer previden umrl, ne da bi mogel še kaj govoriti. Bog tolaži žalostno vdovo in otroke! Nesrečni alkohol, napravi glavobol, al spravi te okoli.

Uboj in dve smrti radi pijanosti. V Pečovju pri Štorkah je vnuk Vizjak s sekuro ubil svojega starega očeta Jožefa Krajška, ker je imel ta prepire z njegovim očmom. Vizjaka so izročili okrožnemu sodišču v Celju. — Ignac Šubel v Velnuji pri Skalah se je 19. t. m. vinjen vračal na svoj, tritret ure oddaljeni dom. Alkohol ga je na potu vrgel in Šubel je na mestu obležal. Zjutraj so našli zmrznjenega. — Hlapec Miha Uršič iz Plesa pri Kozjem je 22. t. m. ponoči pijan zašel v majhen potok in tam utonil. —

Požar bi bil skoraj uničil parno žago. Na Dobrni pri Celju je izbruhnil te dni v novogradiški žagi požar. Ako bi ne bila požarna bramba takoj na mestu, bi bila pogorela žaga do tal in škoda bi bila znašala več milijonov.

Blagoslovitev naših zvonov. (Poročilo iz Sevnice ob Savi). Naša sevnjska župnija je ugledna, ima zveste dušne pastirje in vrle ter poštene župljane. Zelo obširna je tudi naša fara, kakor malo drugih. Šteje vseh cerkev 14, pri eni izmed teh smo 21. t. m. obhajali dvojno slavnost, namreč cerkveni god sv. Neže in blagoslovitev dveh novih zvonov. Prišla sta č. gg. iz Sevnice. župnik je blagoslovil zvonove ter razložil v krasnem ter ganljivem govoru pomen zvonov, tako, da je segalo res do srca in vsakega ganilo. Topiči so že v ranem jutru grmeli na vsako stran, da je odmevalo daleč črez hrib in plan. Udeležilo se je tako zažaljene slavnosti na našem prijaznem gričku Sv. Neže okrog tri tisoč ljudi.

Novice iz Sromeli pri Brežicah. Dne 22. januarja se je poročil vrl mladenič Butkovič Anton z Marijo Matjašič. Bog daj svoj blagoslov. — Izobraževalno društvo priredi na pustno nedeljo igri »Kmet in Herod« in »Domoklejev meč«. Smeha bo dovolj!

Novi most. Pri Novem Sadu hočejo zgraditi novi most preko Donave in sicer na državne stroške. Most so že začeli graditi v poletju minulega leta in delo bi se naj nadaljevalo bodočo pomlad. Železne konstrukcije za ta most bi morale priti iz Nemčije na račun reparacij, a jih še do danes ni. Strokovnjaki izjavljajo, da bo most predan prometu leta 1925.

Veliki požar in eksplozija v Kosovski Mitrovici. Minuli petek zjutraj je izbruhnil silovit požar v paviljonu prve divizije kosovskega artilerijskega polka. V neposredni bližini požara je artilerijsko municijsko skladišče, ki se je vnelo in zletelo v zrak med strahovitim pokom. Škoda je nepregledna, o človeških žrtvah še doslej ni poročil.

Darežljivi svatje v Olimju pri Podčetrtnu. Dne 22. prosinca se je poročila obče priljubljena mladenka Cilika Košak s Francem Doberšek od Sv. Štefana. Na gostiji se je na vzpodbudno besedo starešine gospoda Ant. Paik, nabralo 296 kron za volilni sklad SLS. Mlademu paru obilo sreče! Vsem darovalcem pa Bog plačaj!

Zavedni svatje. Pri Sv. Jakobu v Slov. gor. se je dne 29. jan. vršila poroka Jakoba Ferline iz Partinje z Mimiko Živko. Na predlog ženinevega očeta, odličnega našega somišljenika Jožefa Ferline, so gostje zložili za volilni sklad Slovenske ljudske stranke 1100 K. Požrtvovalnim svatom iskrena hvala! Novoporočencema obilo nebeskega blagoslova!

Na gostiji Rajh-Selič se je nabralo za volilni sklad SLS 120 K. Darovalcem iskrena hvala.

Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Gospod Franc Sepec, odvetniški uradnik v Brežicah, je nabral od veselih svatov na gostiji gđ. Ivanke Setine iz Trnja št. 2 pri Brežicah 77.50 din. Prisrčna hvala!

Za volilni sklad so nabrali pri Sv. Miklavžu 160 kron. Bog plati!

Odborniki Kmetiske zveze pri Sv. Andražu nad Polzelo so zložili za volilni sklad Slov. ljudske stranke 118 dinarjev.

Objava. Vsi zavarovalci iz Maribora in okolice, ki posedujejo police življenjskih zavarovalnih družb: Allianz, Atlas, I. Allgemeiner Beamtenverein, Giselaverein, Janus, Universale Wiener städtische Versicherungsanstalt (vse na Dunaju) in Erste Militärdienst-Versicherungsanstalt v Budimpešti se najljubneje pozivajo, da se osebno zgledajo v dnevih od 2. do vključno 5. februarja 1923 pri Hranilnem in posojilnem konzorciju uradnikov, Sodna alica št. 32 v Mariboru in prinesejo seboj zavarovalne police v svrhu označke na istih, da se jim bodo zavarovane glavnice svoječasn v celoti izplačale v jugoslovanskih kronah. Uradovalo se bo v zgoraj omenjenih dnevih vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Istotako se naj v smislu naših predhodnih časopisnih izjav zglase vse stranke, čijih zavarovalne police so vsled smrtnih slučajev ali poteka zavarovalne dobe v času od 1. XI. 1918 do današnjega dne v izplačilo zapadle, pa od zgoraj imenovanih zavarovalnih družb dosedaj še niso bile likvidirane, v svrhu likvidacije, oziroma izplačila zavarovanih svot. Stranke iz oddaljenih krajev, katere se ne bodo zamogle osebno zglasiti, pa bodo obiskali naši potovalni organi na njih domu. V interesu vseh prizadetih strank je, da se zglase točno v določenih dnevih! — Zavarovalna družba na življenje »Peniks«, ravateljstvo za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev v Beogradu, Zolgar m. p.

Koledar Kmetiske zveze za leto 1923 se še dobi v tajništvu Kmetiske zveze v Mariboru, Cirilova tiskarna. Cena 28 K komad.

Tiskovine za napoved dohodnine, kakor jih je sestavil g. Supanič se zopet dobijo v tajništvu SLS v Mariboru, Cirilova tiskarna. Komad stane 4 krone.

Izkaz darov za »Dijaško večerjo.« P. n.: Kat. izobraževalno društvo v Ribnici na Pohorju dinarjev 306; Hranilnica in posojilnica Sv. Peter pri Mariboru 250; Dekliška zveza St. Ilja pod Turjakom 110; odvetnik dr. A. Vebler, Sv. Lenart v Slov. gor., 100; svatje na gostiji Antona Teršek in Ane Zveplan v Harju (Laško) darovali 100; Mohorjani župnije Sv. Križ na Murskem polju 75; Zadravec Ivan, župnik pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, 50; župni urad Sv. Primož na Pohorju 50; Simončič Vinko, Sv. Bolfenk v Slov. gor., v imenu žalujočih na sedmini po pokojnem Al. Čeb, 50; Marijina dekliška družba v Galiciji pri alcu nabrala 40; Neimenovan iz Braslovč 10; Zdove Franc, pos. v Kotljah, 10; upravnistvo »Glasnika« je odstopilo od darov za kruh sv. Antona po »Glasnikovi« naročnikih, ki so izkazani v posameznih številkah »Glasnika« za Dijaško večerjo 169 din. V živilih so od zadnjega izkaza darovali: Zupanič Alojz iz Vajnga 1 vrečo krompirja in dve vreči jabolk; župnišče Sv. Jernej pri Ločah pa nekaj zabojev jabolk. Opetovano se opozarja, da »Dijaška večerja«, katere blaginjsvo je v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, ni istovetna z »Dijaško kuhinjo« in tudi ne z »Akademsko menzo.« — V imenu ubogih dijakov, katerih se vedno več javi k »večerji«, se za vse darove prisrčno zahvaljuje in še za nadaljne priporočje blaginjk »Dijaške večerje.«

VINICARSKI KOTICEK.

Ker imamo posebno v novem letu mnogo naročnikov iz vinčarskega stanu in tudi precej dopisov, katere smo dosedaj mešali med druge novice, smo se odločili, da otvorimo v »Slov. Gospodarju« »Vinčarski kotiček.« Čim več bo dopisov iz vinčarskih krogov, tem daljši in širši bo. Vinčarji! Dopisujte marljivo, povejte tudi svoje mnenje o današnjih razmerah, o vašem trpljenju in recite, kako bi se prišlo do ozdravljenja sedajnega neznoznega stanja. Kdor molči, ta trpi! Kjer ni tožnika, ni sodnika! »Slov. Gospodar« pe je in bo vedno stal na stališču krščanske pravičnosti.

Halozce. Mi haloški vinčarji smo bili vedno na najslabšem stališču. V Slovenskih goricah je drugačen svet in tovariši so tam na boljšem, ker jim tudi zemlja več rodi. Mislili smo, da bo po vojni kaj bolje, pa se je še vse poslabšalo. Agrarna reforma in vinčarski red sta običala nekje v blatu. Kdor ima poštenega gospodarja, ki se drži gesla: daj vinčarju, kar je vinčarjevega, še že gre; mnogo pa je tudi takih gospodarjev pri nas v Halozah, ki večkrat sami nimajo kaj dati. Tiste gospodarje pa, ki imajo po mestih lepe in visoke hiše in se vozijo v kočijah, pa z nami ubogimi vinčarji grdo ravna, bomo prihodnjic malo pokrtali. Za nas uboge vinčarje se dosedaj nihče ni brigal. (Samo pišite marljivo, za pravično stvar Vam bo »Vinčarski kotiček« vedno na razpolago. Op. ur.)

Iz Slovenskih gorie nam piše napreden vinčar: Mi vinčarji nismo vedeli nikdar za »beli« kruh. Veseli smo bili, če smo le imeli zadosti črnega kruha. Ko je pred leti začela trtna uš uničevati vinske gorice, se nam je začelo goditi še slabše. Od gospodarja nismo dobili nič, ker gorice niso rodile, drugega zaslužka pa po naših bregovih tudi ni bilo. Naši otroci se ne spominjajo več teh hudih časov, čeravno že pomnijo morda 20 ali 25 let. Z regulacijo in sajenjem novih goric so začeli prihajati zopet malo boljši časi. Zadovoljni smo bili, če smo si zaslužili na dan po 20 do 25 krajcarjev, torej po 2 kg moke. Za tri dni težke regule smo si lahko kupili srajco ali breguše (gate) in v celem tednu smo si zaslužili za eno suknjo ali hlače. Kako pa je danes? Dva dni moraj

želati za 1 kg boljše moke, srajce si ne zaslužiš cel mesec, e novi suknji pa rajši ne govorimo. Kje pa so čevlji in drva? Kam bomo prišli mi revni viničarji, če bo tako naprej in če bo draginja še vedno rastla?

Viničarski red. Vinarski strokovnjaki so sporazumno z viničarskimi in posestniškimi zastopniki izdelali nov viničarski red, kjer so bile natančno zabeležene vse pravice in dolžnosti viničarjev. Samostojno-liberalna vlada pa je na komando g. Pucelja in dr. Kukovca ta novi viničarski red zavrgla in sedaj se naj viničarji za to zahvalijo samostojnim in demokratom.

Shod viničarjev. V nedeljo, dne 21. m. m. se je vršil v Ljutomeru krasno obiskan občni zbor Zveze viničarjev, na katerem se je odločno zahtevalo, da se čimprej uzakoni viničarski red. Viničarji, zahtevajte po vseh shodih uzakonjenje tega načrta in vprašajte samostojne in liberalne mešetarje, ki bodo sedaj hodili loviti vaših glasov, zakaj vam tedaj niso dali pravic, ko je bil Pucelj in dr. Kukovec na vladi. Po celi Sloveniji naj mogočno zadoni viničarski klic: Mi hočemo naše pravice, mi hočemo viničarski red! Mi hočemo tudi primerno starostno zavarovanje, da se kot pošteni delavci ob koncu svojega revnega življenja ne bomo potikali po občini od hiše do hiše kot berači!

Gospodarstvo.

Uporaba žveploenoapnene brozge. Žveploenoapneno brozgo splošno priporočajo kot izborno rastlinsko obrambno sredstvo. Posebno zabranjuje v vinogradih nastop oidija, ako se trte ž njo namažejo koncem zime pred brstenjem. V tem slučaju je primešati 1 litru žveploenoapnene brozge 2 do 3 l vode. Za mazanje enega orala se rabi okoli 1 hl že za rabo pripravljene, to je z dva- do trikratno množino vode zredčene brozge. Tudi sadno drevje, škropljeno pred brstenjem z enako raztopino, obranimo pred oidijem, škripom, kodravostjo, listnimi in krvavimi ušmi, pred koparji in drugimi rastlinskimi in živalskimi škodljivci. Maže se celo trto od vrha do tal. Da se vrši delo temeljiteje, je pri rezi ostrgati vso staro skorjo in rožje znositi iz vinograda ter sežgati. Z žvepleno brozgo mazano trsje odganja dosti pozneje, kakor nenamazano, radi tega je tudi bolj varno pred pomladno pežbo. Žveploenoapneno brozgo se rabi pa tudi v poletnem času za škropljenje trsa proti oidiju. Tedaj se primeša 1 l brozge 30 do 40 l vode. Škropiti se sme v prevročem dnevnem času. Škropilnico je takoj po uporabi dobro očistiti, ker žveploenoapnena brozga razjeda bakreno posodo. Priporočila se tudi škropiti sadno drevje v poletnem času pred in po cvetenju ter se vzame za pečkasto sadje na 2 l brozge 25 do 30 l, za koščičasto sadje pa 30 do 40 l vode. Žveploenoapneno brozgo je shraniti v dobro zaprtih, lončenih, steklenih, železnih ali lesenih posodah, ker sicer zgublja na zraku sčasoma učinkovitost.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 107—108 dinarjev, francoski frank stane 6.80—6.90 din. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1525—0.1540, za 100 nemških mark 0.26—0.30 za 100 čehoslovaških kron 315 do 320 za 100 laških lir 515 do 525 dinarjev. V Curihu znaša vrednost dinarja 4.60 cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja poskočila za 45 točk.

GLASBA IN UMETNOST.

V Mariboru so te dni izšle v samozaložbi Postne pesmi od g. Janka Grudnika. Ravno o pravem času za letošnji post. Upati je, da bo vrednost teh pesmi trajna in da se bodo vsem priljubile, ki jih bodo slišali. Pri tem, da so času primerno resne, so vendar zelo melodijsko ter brez težjih disonanc in zapletljajev. Zato jih bodo lahko izvajali tudi manj izobraženi pevci. — Pesmi so za mešani zbor. Samo zadnja (šesta) je za dvo- glasni ženski zbor. A tudi druge se bodo dale — eventualno z malo spremembo v alto — peti dvoglasno. Kn. šk. lavantinski ordinarijat jih je odobril vsled ocene svojega cenzorja, ki se je o njih ozrazil takle:

«Besedilo in kompozicija se strinjata s cerkvenimi predpisi. Glede na kompozicijo je invencija dobra, mestoma izvirna, kar velja zlasti o štev. 3 legato dolce, čigar mirni a — ritem tvori zgovoren kontrast s prvim in zadnjim stavkom. Melodija je v vseh pesmih izpeljana blagoljubno, vsebinsko primerno. Po melodijskosti se odlikujeta štev. 3 in 6. Harmonizacija je mirna, in v cerkvenem duhu. Tehnično so pesmi v kljub svoji preprostosti in lepoti lahko izvedljive.

Če se ozremo tudi na čedno vnanjo obliko, dober cvrst papir in občno draginjo je cena (7.50 D, po pošti 8 D) pač nizka. Prodaja jih gospod Josip Bauman, Maribor, Cafova ulica 9.

Dopisi.

Selnica ob Dravi. Dne 10. t. m. je umrl po dolgi in mučni bolezni v 49 letu starosti naš cerkovnik Simon Podgoršek. Dan poprej je izdihnila svojo nedolžno dušo njegova devetletna hčerka Anica, koji je istotako kruta jetika pretrgala nit življenja. Bil je srce pretre- sujoč prizor, ki se ti je nudi ob vstopu v sobo mežna- rije. V eni in isti sobi ležita dva — oče in hči — s smrtjo se boreča. Moral bi imeti kamen mesto srca, ko- jega bi ne presunil pogled v toliko gorja. Žena-mati, sama bolehnja je njima sicer stregla z vso požrtvoval- nostjo, toda ohraniti njima življenje ni mogla, ker je bila božja volja drugače. Naj pa tolaži ubogo vdovo zavest, da sta umrla nje ljubljena smrt pravičnega, ker je njima še par dni pred smrtjo podelil domači g- lupnik svete zakramente in posebno še rajnega tolažil

ob zadnji uri. — Pogreb obeh se je vršil dne 12. t. m. ob precejšnji udeležbi faranov, le žal, da mu domači cerkveni pevski zbor kot dolgoletnemu cerkvenemu slu- žabniku ni privoščil žalostinke. — Gospod župnik je vse stroške za pogreb, krsto itd. poravnal do pičice iz lastnega žepa, tako, da uboga vdova ni imela nobenih izdatkov, jo obdržal še celo dalje v cerkveni službi, jo tolažil in podpiral, kolikor je mogel, kar mu naj dobri nebeški Oče tisočero povrne.

Jarenina. Poročil se je g. Ivan Breznik, občinski pred- stojnik v Polički vasi, z gđ. Verono Muster, vzorno druž- benko Marijino. Bilo srečno! Na svatbi se je nabralo za nove zvonove od veselih gostov 2100 kron. Bog povrni in Marija!

Smartno na Pohorju. Tukajšnje katoliško slov. iz- obraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 4. febru- arja ob 11. uri po službi božji v šoli predstavo dekliške igre «Goslarica naše ljube Gospe» v štirih dejanjih. Po- vabljeni domačini in sosede!

Velika Nedelja. V nedeljo po večernicah, dne 11. februarja se vrši v stari šoli občni zbor Katoliškega sl. bralnega društva «Mira». Člani, pridite vsi in pripeljite s seboj prijatelje poštenega berila. Odbor.

St. Pavel pri Preboldu. V nedeljo, dne 4. t. m. po- poldne po večernicah, ima kat. izobraževalno društvo in tudi kat. politično in gospodarsko društvo v prostoru društvenega doma občni zbor. Somišljeniki, pridite v obilnem številu!

St. Lovrenc pod Prožinom. Na pustno nedeljo, dne 11. svečana, bomo pri nas blagoslovili dva nova zvana, ka- tera je napravila livarna v Jesenicah. K tej redki slavnosti se uljudno vabite od blizu in daleč. Kakor razvidno iz let- nice na ostalem bronastem zvonu, se je vršila enaka slavnost leta 1776, kateri zvon je bil vlit v Celju. Na svidenje na pustno nedeljo pri St. Lovrencu ob pol 10. uri dop.

Sv. Marjeta na Dravskem polju. V zadnjem času uganjajo naši nasprotniki tako gorostasne bedastoče, da človeka kar glava boli. Vse mogoče laži trosijo o nas, ka- kor da bi bili mi res največji hudodelci. Tukaj smo i- meli do sedaj mir od strani samostojnežev in socijalnih demokratov. Le v zadnjem času nosi svoj rdeči greben

(Nadaljevanje dopisa na 7. strani).

Prodajam mlin z mal'm pose- stvom na dobri vodi, zidn z opeko krit. Zada- nja cena 580.000 K. Ivan Iva- nna, na Lešnici 6, p. Ormož. 1—4 101

Iščem malo trgovino z vso pripravo in stanova- njem v najemali kupiti, kupiti ka- ko malo trgovsko hišo v promet- nem kraju ali pa malo posetstvo. Naslov v upravi. 1—3 100

Proda se posetstvo v veli- kosti 12 oralov v bli- žini Petrov pri Celju. Cena u- godna. Naslov v upravi. 1—2 103

Proda se velika z opeko krita hiša, s staro vodno pravico, pripravna za mlin ali žago, in tudi okoli 2 orala dobre rodo- vitne zemlje. Hiša stoji ob okrajni cesti tri četrt ure od postaje Sv. Jurij ob juž. železn. Cena: 200.000 K. Pri hiši se tuji nahaja kovačnica. Pojas- nila daje g. Jožef Lončar, Čer- nolica 24, Sv. Jurij ob juž. žel. 95 1—2

Kotel za izdelovanje žganja (obsejni prostor 200 l) se po ceni proda pri g. Frister- niku »Gostilna pri Hočem ko- lodvoru, pošta Hoče. 98

Posetstvo z lepim sadono- snikom in nji- vami, okoli 3 oralov, poslopie v dobrem stanu se proda v Do- brovcih 81 pri Mariboru. 99

Hranilnica in posejilnicav Dobju ima svoj redni občni zbor, dne 18. febru- arja 1923, ob pol 3. uri popoldne v sadrskih prostorih z dnev- nim redom:

1. Odobrenje računa za l. 1922. 2. Poročilo načelstva in nadzor- stva. 3. Sprememba pravil. — 4. Dopolnilna volitev v načel- stvo in nadzorstvo. 5. Slučaj- nosti. V slučaju nesklepnosti se vrši pol ure pozneje na istem mestu občni zbor pri vsakem številu združnikov. 102

Posetstvo 20 metrov od- daljeno od okr. ceste. Lučane-Ernovč, 4 orale, poslopie v dobrem stanu se p- o- da. Vpraša se pri g. Koller, Gomilica (Gamalitz, Nemška Avstrija). 105

Mlekarna na Ponikvi ob j. žel., reg. sad. z omejeno zav., vabi na svoj redni občni zbor, ki se vrši dne 7. februarja 1923 ob 9. uri dop. v gostilniških prostorih g. Fr. Žličar na Ponikvi. Dnevni red:

1. Odobritev rač. zaključka za leto 1914 do 1922. 2. Čitanje rev. poročila. 3. Likvidacija zadruge. 4. Določitev likvidatorja. 5. Slučajnosti. 108 Načelstvo.

Visokodebelna sidna drevesa (jablane), 800 komadov se proda. Maribor, Ruška cesta 15. 104

Izjava. P. dolžani se zahva- ljuje g. ljujem gasilnemu društvu v Račjem posebno gg. načelniku Hvalcu in tajni ku Jančiču, da je opustilo kazens- ko postopanje proti meni, ker sem vedoma trčil neresnične vesti o istih katere tudi prekli- čem tem potom.

Franc Štepihar, 110 železničar v Račjem. Račje, dne 30. jan. 1923.

Pekarijo vzame v najem Osrnjak, Josipdol, Ribnica na Pohorju. 11: 1—4

Prodajam radi preselit novo zidano hišo z mal- im gospodarskim poslopiem in 23 oralv zemlje tik državne ceste. Ivan Baumgartner, Sel- nica ob Dravi štev. 104. 112

HLAPCA

pridnega in poštenega k peru konj za domačo vožnjo in delo sprejem

To varna PETRIC, Rečica ob Paki

Denarja ni! Draginja je velika. Ako hočete z prodajanjem nek- ga izdelka na dan do 200 kron za- služiti mi pošljite svoj naslov in znaniko za odgovor. Josip Batič, Litija 31. 1—7 27

Iščem srednje posetstvo v najem letošnjo jesen. Naslov v upravnistvu. 2—4 39

Lepo posetstvo v bližini okrajne ceste, kjer bo v kratkem dogra- jena železnična proga iz Drače vasi v Oplotnico-Lukanja, je na prodaj lepo posetstvo (vse v ravnini) v velikosti 3 oralov njiv, sadonosnika in travnišča. Proda se iz rodbinskih razlogov za ceno 80.000 Din. Kje, se izve pri Francu Poljak, občina Be- zina, p. Konjica. 88

Stare čebelarke knjige, tudi zgodovinske, nadalje med la vosek kupi Martin Perc, čeb- elarska trgovina, Zavodna pri Celju. 4—25

Proda se prvovrstno posetstvo obstoječ in zi- dane hiše in gos- podarskega poslopija, svinjaki obokani, gepeji, lasten domač mla, vse v dobrem stanju ter 15 oralov travnikov in prvovrst- nih njiv, 15 oralov gozda za posekat. Letno se pridela okrog 120 hl sadjeca. Posetstvo se takoj proda za 1.500.000 kron radi preselitve na svojo druge posetstvo. Več natančneje se izve pri Blaž Lipovšek, Tolsti v h 34, 11. p. Guštanj. 2—3 31

Kje Vi kupujete

Ure, veržice, prstane, ringe, zapestnice, zlatino in srebrno, nakit in slične potrebščine?

Že 20 let znana od- pošiljalna tvrdka ur H. SUTTNER je uredila svoje poslo- vanje zelo dobro za svoje odjemalce, tako, da more vsak vrniti predmet, kate- rega ne želi obdržati, a za oni denar se mu pošlje vsak drug zaželen predmet. Nimate tedaj nikake rizike in morete priti do dobre, zanesljive

ure, kateri Vam prihrani popravke in jezo; ravnotako Vam pošlje vsak drug predmet iz zlata, srebra ali kovine v najlepši in naj- boljši izvedbi. Tu najdete vse; kar iščete za sebe ali za darila. Zahtevajte krasno ilustrirani cenik, za katerega Vam je treba poslati samo 2 dinarja.

Opošiljalna tvrdka za ure:

H. SUTTNER, Ljubljana 992

Fotograf A. KIESER

Maribor, Gregorčičeva ulica štev. 20
ob gornji Gosposki ulici

se priporoča pri porokah, priložajah, družinah in društvenih prireditvah.

Stroškov se ne zaračuna, cene kakor v mestu.

Največji in najstarejši atelje v mestu.

Svinjske kože

kupuje po najvišjih cenah

„PETOVIA“ v PTUJU.

TURBINA!

Na prodaj je turbina, pripravna za žago, mlin, to- varno ali elektrarno. Turbina je popolnoma nova z regulatorjem in potrebuje zelo malo vode, 20 cm promerne cevi, katerih je na razpolago 100 metrov.

Tovarna Petrič, Rečica ob Paki.

KORANIT

je vendar najboljša streha in najcenejša.

Je pravi zajamčeno pristni asbest-škrilj in ne rabi nikdar popravila. Ponudbe in proračune pošlje:

Fran Hočevar

Žirovnica (Moste), Gorenjsko.

Okrožni železniški in blagajniški zdravnik

Med. Univ. Dor. Kamil Morocutti

emer. sek. zdravnik na kliniki za notranje bolezni, na kirurški kliniki in na kliniki za ženske bolezni in za porodništvo v Gradcu, ordinira kakor dosedaj v Št. Ilju vsaki dan redno od 9. do 12. ure popoldne.

Zahvala.

Za vse iskreno sočutje povodom smrti naše prelube žene, sestre, svakinje, sinahe in tete, gospe

MARICE

izrekamo najsrčnejšo zahvalo zauncem in otalim, kateri so jo spremili na poslednji poti posebej še darovalcem cvetja ter pev- cem v Št. Jurju ob Ščavnici in vsem tistim, ki so jo na drug način počastili.

Zaljubljeni rodbini:

Kette-Ivanjšič.

po koncu po domače Jagasov Lojzek, kateremu je dala občina iz usmiljenja stanovanje, ker se je smilil občanom. Odkar si je uredil svoje stanovanje, pa že pridno lazi od hiše do hiše ter agitira za svojo fairano stran. V ponedeljek, dne 22. prosinca 1923 si je poklical svoje pristaše v gostilno vrlega pristaša SLS g. Kalčič Miha v Trnčah, kateri mu je radevolje dal sobo na razpolago. Ko smo ga vprašali, zakaj da takim ljudem sobo na razpolago, nam smehljaje odvrne: «Pustite ga, naj kvasi svoje budalosti, nas se itak ničesar ne primel!» So ba se začne polniti in se napolni do zadnjega kotička s samimi vrliimi pristaši SLS, le dva «posilisamostojneža» jo klaverno priromata. G. urednik! Če bi bili Vi slišali ta kvas kvasiti, Vas bi gotovo kap zadela, le večna sreča za Vas, da Vas ni bilo tukaj. Mi smo pa bili tako srečni, da smo imeli vsaj enkrat v letu gledališko predstavo «Matijček se ženi» zastonj, katere smo na kmetih redkokedaj deležni. Čisto potrj od «uspeha», ki ga je imel govornik-petelin, je povedil svoj rdeč greben ter jo urnih nog mahnil proti Dravi. Prišedši domov, udari z roko ob mizo ter pravi: «Da, od začetka so me poslušali, potem se pa začeli smejati. To so pravi strici, lopovi!» Svetujemo Ti, Lojzek-petelinček: Pusti nas zavedne kmete v miru, ne trgaj tako dragih podplatov, katere bomo morali mi Tebi kupovati! — Očividec.

Sv. Barbara v Slov. gor. Ze dolgo se nismo oglašili mi Barbarčani v vašem cenjenem listu, torej tokrat par vrstic iz našega kraja. Kot povsod, se pripravljamo tudi pri nas na volitve. Leta 1920 se je pri nas najbolj šopirila ter širokoustila slabostojna s svojimi kričavo praznimi obljubami. Na vsakem volilnem shodu pred volitvami v ustavotvorno skupščino so slabostojni generali pobirali od zborovalec dinarje kot udnino, nato pa ljudi farbali z znižanjem davkov, o republiki itd. Niti ena od samostojnih obljub se ni izpolnila, ampak slabostojnim izdajicam je le bilo za denar in naše glasove in za nič drugega. Ako bi se letos pred volitvami zgubil k nam kak samostojni farbar, mu bomo že pokazali, da v naši fari ni prostora za samostojne lažnjivce, izdajice in zapeljivce. Barbarčan pač nobeden več ne bo tako nespameten, da bi volil zeleno listo in Urekovo slabostojno kravo. Na dan volitev bomo mi Barbarčani kot en mož volil listo dr. Korošca, v kateri edino vidimo rešitev domovine in osobito še mile nam samostojne Slovenije.

Sv. Andraž v Slov. gor. Dnevi veselja in žalosti. Dne 22. prosinca sta sklenila zakonsko zvezo vrla Jakob Pučko in Alo, zija Horvat. Zenin, vnet pristaš naših krščanskih organizacij, ravno tako tudi nevesta, ugledna družbenica in veliko let vstrajna cerkvena pevka, bode ta gotovo tudi v bodoče v ponos župniji. Bog živi novoporočencal! Pa kako hitro poda veselje roko žalosti. Drugi dan vesele gostije zbolil naglo osiveli hišni oče in ob polnočni uri je bil spreviden s sv. zakramenti za umiranje. Joče vpricho cele gostije. Pač redek slučaj! — Dne 23. januarja pa smo spremili k zadnjemu počitku posestnika Katarino Pučko. Spomenik, lepši kakor katerikoli drugi, si je postavila pokojna v župniji andraževski s tem, da je zapustila svoj vinograd za nove zvonove. Blagi dobrotniki daj Gospod obilno plačilo v večnosti, obudi pa še veliko novih dobrotnikov. Na sedmini za blago dobrotnico so nabrali navzoči 210 K za KZ.

Sv. Urban pri Ptuj. Pišejo nam: Tukaj je nastalo med ljudmi malo razburjenje zaradi posojilniškega tajnika, ki je bil aretiran zaradi tatvine v župnišču. Govorilo se je namreč, da je izvršil večje poverebe tudi pri tukajšnji posojilnici, navajalo se je znesek 10.000 kron. To razburjanje je popolnoma neutemeljeno. Tajnik posojilnice Ljudovik Pečnik ni v Posojilnici poveril ničesar, kar je ugotovil tudi gospod revizor Zadrugne zveze, ki se je zadnje dni mudil pri zadrugi. Posojilnica stoji slejkoprej trdno in varno ter je vsaka bojazen neupravičena. Urbančani naj se ne dajo zbegati po praznih govoricah, ampak naj tudi zanaprej mirno in brez skrbi zaupajo svoje prihranke posojilnici. Posojilnica obrestuje hranilne vloge po 5% in je kmetijski zavod, katerega so ustanovili in ga vodijo sami kmetje, katerim mora vsako brezdomno zaupati.

Placarovci pri Sv. Marjeti niže Ptuja. Na sedmini za pokojnim Janezom Kelenc se je med navzočimi sorodniki in znanci nabralo za šmarjetsko bralno društvo 250 kron. Vsem darovalcem Bog plačaj!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Vrlji Mohorjani naše župnije so pri odnašanju društvenih knjig za uboge dijače darovali 900 K. Ta svota se je v treh enakih delih poslala Dijaški kuhinji v Mariboru, Dijaški kuhinji v Celju in Dijaški večerji v Mariboru in sicer vsaki po 300 kron.

Sv. Vid pri Ptuj. V Sv. Vidu pri Ptuj je umrla dne 19. jan. ob 13. uri gosa Emilija Tombah v 80. letu. mati g. Davorina Tombaha, veleposestnika in trgovca pri Sv. Vidu, in dež. sodnega svetnika g. dr. Jožeta Tombaha v Mariboru. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 21. jan. ob 14. uri. Mnogobrojno število ljudstva je spremilo rajno blago gospo k večnemu počitku. Prelepe in ganljive besede je govoril ob grobnici preč. g. župnik P. A. Svet, nakar je zapelo pevsko društvo nagrobno pesem «Nad zvezdami.» Blag ji spomin!

Sv. Miklavž pri Slov. Gradcu. (Zbirka za nove zvonove. Enodušnost mišljenja in požrtvovalnost naših faranov se je v pretečenem letu pokazala posebnost pri zbirki za nabavo novih zvonov za tukajšnjo župnijsko cerkev sv. Miklavža in njeno podružnično cerkev svete Helene v najsijajnejši luči. Tukajšnja župnija šteje samo 460 duš, pa čujte, koliko so naši vrlji farani zbrali za naše nove zvonove; vsa zbirka izraža ogromno svoto 270.464 kron. Od te svote so naši farani sami darovali 247.464 kron, tedaj pride na vsako osebo 538 kron. Z veliko hvaležnostjo priznamo, da so nam tudi naši prijatelji in znanci iz sosednih župnij darovali v naš namen ve-

liko svoto 23.000 kron. Bog naj jim vse obilno poplačaj! Tu se vidi, kaj edinost in krščanska ljubezen zamore, bo malo župnij v mili Sloveniji, ki bi kazale enake požrtvovalnosti. Pa ta svota ni samo obljubljen, ampak je že dozdaj 222.958 kron izplačanih, ostalo bodo pa farani zdej prinesli. Vsled te izredne darežljivosti smo mogli celo štiri zvonove naročiti in sicer dva za tukajšnjo župnijsko cerkev v teži 865 in 412 kg in dva mala zvona za podružno cerkev sv. Helene v teži 136 in 70 kg. Naročili smo bronaste zvonove in sicer pri zvonarni v Mariboru. Obljubljeni so nam bili že do septembra 1922, pa, ker ima zvonarna v Mariboru preveliko naročil, ni moglo jih do zdej izvršiti. Zdej je pa zvonar pisal, da bosta mala dva zvonova v kratkem gotova, velika dva pa okrog meseca maja t. l. dobili bomo seveda vse štiri zvonove na enkrat skupaj. Vsled tako sijajno posrečene zbirke vlada med našimi farani nepopisno veselje in že nestrpno pričakujejo dneva, ko bodo novi zvonovi slovesno blagoslovljeni. Naši vrlji fantje so nabrali že do 50 majev, katere bodo ob slavnostni blagoslovljenosti postavili. Dan blagoslovljenja bomo že poprej po časnikih našim dobrim sosedom naznanili, da bodo prišli z nami se veseliti. Za zbirko sta se poleg drugih naših kmetov izredne zasluge stekla naša cerkvena ključarja Končič in Grušovnik, največ pa je k tako sijajnem uspehu pripomogel naš vrlji kmet spodnji Kotnik. Bog živi naše vrlje farane, pa tudi naše dobre, darežljive sosede.

Ljubno v Savinjski dolini. Gospod urednik, gotovo ste mislili vi in bralci vašega cenjenega lista, da naše Bralno društvo spi spanje pravičnega, pa temu ni tako. Evo, dokaze, kako vrljo deluje. Preteklo leto smo si nabavili nov oder, priredili smo več iger, katere so vse dobro izpadle, vsa čast igralcem, ker je vsak svojo ulogo dobro rešil. Društvo je imenovalo dva gospoda svojim častnim članom: Jožefa Dekort in Petra Juraka, mestnega vikarja v Celju in so se jima izročili častni diplom za njune premmoge društvene zasluge. Premenili smo društveno ime in času primerno tudi pravila. Ime se glasi Katoliško slov. prosvetno društvo. — Ustanovili so se društveni odseki in sicer: pevski, mladinski in dekliški. Preseduje pa prvemu g. Krančič, drugemu Jože Jeraj in tretjemu Ana Budna. Imena jamčijo za procvit društva. Namerava se ustanoviti orlovski odsek, fantje se že pridno vadijo. V kratkem se sestavi odbor za napravo društvenega doma. Največ truda in dela pač ima društveni tajnik, g. Vrhnjak. — Mladina, le pogumno naprej po poti katoliških načel, po dr. Krekovi smernicah! Naša politična organizacija vrljo napreduje, včlanjenih je v KZ oziroma SLS okrog 200 članov in število še zmiraj narašča. V preteklem letu je bilo več sej, na katerih se je sklepalo in rešilo več perečih vprašanj in pošiljale so se zahteve in želje tukajšnjega prebivalstva tajništvu SLS v Celje. Kristanova barka je obtičala na skali, kakor vse kaže, se bode težko rešila. Ljudstvo spregleduje in se vprašuje: kje je republika, agrarna reforma in vse druge obljube, s katerimi so nas mazali? Priplula sta pa med nas tudi s svojo jadernico «republika» dr. Novčan in neki Peter iz Brežic. Odprla sta brezžični brzojav in tako pričakujeta 18. marca uspeh. O samostojnih in demokratiških ničlah se ne splača pisati. Imamo pa seveda nekatere mlade gospode, ki se veliko trudijo za te centralistične strančice. Kakor povsod, tako tudi tukaj je nekaj takih, ki niso ne ptič ne miš, o njih pa veljajo besede, ker niso ne gorek ne mrzel, te bom izpljuval iz ust.

St. Janž na Vinski gori. (Smrt vrlje deklice). Dne 18. decembra minulega leta smo položili k zadnjemu počitku Kristinko Drev. Imela je lep pogreb. Spremila jo je na zadnji poti šolska mladež, Marijina družba in g. kaplan Hrstelj je govoril ganljivo slovo. Kaj smo s Kristinko izgubili, vedo najbolj povedati njeni starši, ki so jo ljubili kot vrljo hčerko, vedo povedati čč. šolske sestre, njene vzgojiteljice v Mariboru, kjer se je pripravljala za učiteljski stan, vedo povedati tudi njene sošolke, ki so jo cenile kot dobro, značajno tovarišico. Bog daj Kristinki večno plačilo, njenim potrjim domačim pa obilo tolažbel!

Sv. Vid na Planini. Na Svečnico dne 2. februarja po rani sv. maši se vrši v župnišču shod KZ. Govori narodni poslanec Škoberne. Vabite se k obilni udeležbi.

NAŠE KMETIJSKE KNJIGE.

1. Sadje v gospodinjstvu. Druga, pomnožena in popravljenka izdaja. Priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — V kratki, poljudni in jedrnatih obliki pojasnjuje pisatelj splošne pojme iz sadjarstva, kako se sadje pravilno spravlja, razbira, hrani in vlaga v svrhu razpošiljanja. V drugem delu knjige se obravnava vkuhanje vseh pri nas znanih sadnih plemen s priporočili in novodobnimi pomočki. Zanimivo je poglavje o sušenju sadja. Z besedo in številnimi slikami razlaga pisatelj sušenje od najprimitivnejšega načina v krušni peči, noter do najmodernejše električne sušilnice. Preprosta, toda v splošnem prav dobra, brezdimna sadna sušilnica je pojasnjena z več natančnimi načrti, da si jo zamore vsako sam postaviti. Škoda, da ni pridjan še kratek opis, ki bi gotovo prav dobro služil raznim zanimancem. Vendar bo pa oni, ki zna čitati načrte, tudi brez tega pogodil pravo. V razpravi o mezgah in marmelah imamo kratko in izčrpno navodilo za napravo omenjenih sadnih izdelkov iz raznovrstnejšega sadja. Upoštevajoč visoko redilno vrednost mezg in marmelad je v največjem interesu vsake gospodinje, da se s temi izdelki pravočasno oskrbi. Koliko sadja gre pri nas v izgubo, ki bi se brez posebnega truda in stroškov lahko posušilo, odnosno predelalo v mezge in mar-

melade! V Angliji, Nemčiji, Franciji je skoraj ni hiše, kjer bi teh izdelkov ne poznali in visoko ne cenili. Tudi o pomenu sadnih sokov in brezalkoholnih pijač ni treba izgubljati besedi. Saj je vendar znano, da niso te pijače nič drugega, kot «lekoče sadje», ki upliva na kaj blagodejno na človeški organizem. Kako si omenjene pijače napravimo v najpriprostejšem gospodinjstvu, nam razlaga g. pisatelj z njemu lastno poljudnostjo. Zaključek drugega dela tvori navodilo o sadnem kislu (ocetu), kar bo gotovo ugajalo našim gospodinjam. Ko bi dobil ta del še dodatek «o napravi in ravnanju s sadnim vinom ali sadjevcem», bi imeli popolno knjigo o sadni uporabi. Zeleti je, da se to zgodi pri bodoči 3. izdaji. Tretji del knjige se peča s konserviranjem razno vrstne zelenjadi v kislu, slani vodi itd. Tudi sterilizaciji in sušenju se posveča potrebna pozornost. Škoda, da se ni pridjala kratka razprava o kislem zelju, s katerim se pri nas le redko pravilno postopa. Kljub temu je z mnogimi slikami in barvanimi prilogami bogato okrašena knjiga vredna svojega denarja in bo dobro služila tudi kot učni pomoček na naših gospodinskih in kmetijskih šolah. G. pisatelj je ubral tudi v 2. izdaji svojo pot ter se izognil dosledno številnim suhim receptom, kakor jih nahajamo češče po podobnih drugih knjigah. Knjiga je s tem mnogo pridobila in je zeleti, da najde topel sprejem v vsaki izobraženi slovenski hiši.

2. Breskev in marelica. Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbujemo, z 22 slikami in 2 barvanimi prilogami. — V naših starih vinogradih, kjer je rastla vinska trta še na stari podlagi, je imela tudi breskev svoj zaslužen prostor. Toda prišla je trtna uš, uničila je naša stara poezijepolna brda in z njimi vred je izginila tudi breskev. V novih, moderno zasajenih vinogradih pa za breskev ni več prostora in bati se je, da bi to zlahitno drevo sčasom popolnoma izginilo iz naše ožje domovine. Bila bi to ogromna škoda, zlasti če pomislimo, da prinaša breskev najzlahitnejše sadje, ki je izbornega okusa in kaj pripravno za napravo raznih sadnih izdelkov. V bližini mest, letovišč, kopališč, zdravilišč, industrijskih podjetij itd. bi prinašal breskov nasad v primernih solčnih legah, brezdomno višje dohodke nego katera koli druga rastlina. V vsestransko temeljito in skrbno predelani knjigi nam pove pisatelj vse, kar je potrebno vedeti o vzgoji, podlagah, sortah, oskrbi, gnojenju, boleznih, obiranju in vlaganju breskovega sadu. Nad vse poljudno je tudi obrazložena vzgoja v navadnih in umetnih špalirnih oblikah na vrtu in ob stenah. Breskova rez se obravnava menda prvič v slovenski književnosti. Na sličen način je predelano tudi poglavje o marelici. Knjige ni treba priporočati, ker se priporoča dovolj sama. Sadjarji in ljubitelji sadjarstva jo bodo prebirali gotovo z največjim pridom.

3. Anton Janša: Nauk o čebelarstvu. Tretja izdaja. Priredil Frančišek Rojina. Z dodatkom: Albertijev-Znideršičev panj in kako v njem čebelarimo. Priredil O. Humek. Naš gorenjski rojak A. Janša je bil prvi čebelarski učitelj na novoustavovljeni čebelarski šoli na Dunaju od leta 1769—1773, ko ga je komaj 39 letnega dohitela prezgodnja smrt. Največje nemško čebelarsko delo «Unsere Bienen» 1920 piše o njem sledeče: «Janša je bil samouk in ni imel pred svojim nastopom na čebelarski šoli nobenega znanja o znanstvenih pridobitvah svojih sodobnikov na čebelarskem polju. — Toda, kdor čita njegovo knjigo, se ne bo mogel načuditi ostroti in pravilnosti njegovih opazovanj. Njemu ni bila čebela kaka zaprta knjiga. Vse tajnosti je odkrilo njegovo bistro oko in v nasprotju svojih tovarišev-strokovnjakov da celo strokovnjakov učenjakov, ne najdemo v njegovi knjigi niti ene domneve ali nauka, o katerega pravilnosti bi morali danes dvomiti! Podobe teh čebelnih bitij, slikane od njegove umetniške roke so tako naravne, da ne zamoremo niti danes boljših.» Gospod pisatelj nam je podal v tretji izdaji knjigo, katero je spisal Janša, največji naš čebelarski genij v nemškem jeziku pred 150 leti. Drugi del knjige, prirejen po gospodu Humeku, razpravlja o sestavi in uvedbi Alberti-Znideršičevega (AŽ) panja in o potrebnih pomočkih v čebelarstvu. V kratki in jedrnatih obliki nas seznanja g. pisatelj o raznih čebelarskih pravilih o AŽ panju, kakor prevešanje, prevažanje na pašo, odjemanju medu, vzgoji matice, pripravah za zimo itd. Številne izvirne, vseskozi jasne slike olajšajo umevanje sicer poljudno spisane vsebine. Knjiga bo izboren vodnik za vse, tudi napredne čebelarje, ki čebelarijo v AŽ panju ali nameravajo preiti k temu v Sloveniji dobro uspelemu sistemu.

PALMA

Kaučuk potpetnike in potplate

Prednosti!

Ceneje in znatno trajnije nego ob koži! Varstvo proti vlazi i mrazu!

APNO IZ ZAGORJA

najfinajši

75 3-3

Portland - Cement,

ementne in glinaste cevi in druge raznovrstne cementne izdelke in stavbene potrebščine priporoča tovarna za cementne izdelke

C. Pickel, Maribor, Koroščeva 39.**Kostanjev les**

deske in tesani les kupuje po ugodnih cenah ter prosi pismene ponudbe 3-3 69

ERNEST MARINC, Celje, Kapuc. ul. 2**Jesernig-ova škropilnica**

je dosedaj najbolj priljubljena in torej najboljša škropilnica za uničevanje peronos-pore. — Ker se jo posnema, se opozarjajo cenjeni vinogradniki, da je ona prava, ki nosi poleg stoječo varstveno znamko. — Ta znamka je za celo JUGOSLAVIJO uradno prijavljena. Edino zastopstvo za Slovenijo:

F. ZINAUER, Maribor, Aleksandrova c 45/II.

Zahtevajte cenike brezplačno!

17

Naiboliše in naiceneiše

pa tudi najlepše blago za obleke, kakor sukno, hlačevina, volneno blago, plavins, cefir, šifon, platno, izgotovljene obleke, srajce, predpasnike, nogavice, robci, odeje i. t. d. se dobi pri

ŠOŠTARIČ, MARIBOR
Aleksandrova cesta št. 13**Vinogradniki pozor!**

Cepljeno trsje kot: burgundec, b. r. žlahtina, r. b. laški rizling, silvanec, dišeči traminec, beil ranfol, muškati silvanec, karčina bela šmarica in korenjaki. Cena po dogovoru. Znamke za odgovor. Naslov: Jancz Vrbnjak, trtničar, Breg 11, Ptuj. 2-2 43

Malo posestvo v rav-nini obstoječe in dveh njiv, lepoga sadonosnika in lepega poslopja, v Rošnji 37, št. Janž na Drav. polju se prodaja. Cena se izve tam. 2-1 53

Vinogradniki pozor!

Na suho cepljene trte so na prodaj in sicer najljubši priporočljive in čiste vrste. V zalogi je tudi večja množina koreninjenih in necepljenih bele šmarice, ki posebno bogato rodi. Na razpolago je več tisoč vkorinjenih divjakov Rip, portalis in Göthe št. 9. Vlak naročnik naj pošlje znamke in dopisnico za odgovor. Kdor si želi naročiti lepe in močne trte, naj se takoj oglašuje ustmeno ali pismeno pri **FRANJO SLODNJAK**, trtničar, Sv. Lovrenc v Slov. gor., pošta Juršinci. 4-10 41

Cepljene trte na prodaj veliki rizling, gutedl, dišeči traminec, ranfol, tronta. Cene po dogovoru. Oglašite se pri Franc Rausl, Kova, p. Juršinci. 9-913

Cepljene trte.

Večjo množino kakor vsako leto različnih sort na ameriški podlagi tudi belo v koreninjenem šmarico imam za prodati po dnevnih cenah. Franc Horvat Mostje p. Juršinci pri Ptuj. Prosim znamke za odgovor. 1114

Marija BAUMGARTNER

zaloga pehčiva

Celje, Gosposka ulica 25

Velika izbira vsakovrstnega zimskega blaga. Gotove površnice od 800 Din. in druga manufaktura najceneje pri

J. TRPIN

Maribor, Glavni trg 17.

Proda se dobro idoča pekarija, zraven senahaja 3 orale zemlje. Naslov pove uprava. 55 3-3

Suha bukova drva v hram postavljena prodaja Lesjak v Slivnici pri Mariboru. 2-2 92

Kostanjev les

kupi vsako množino lesna trgovina

Dernovšek in drug, Maribor,
Črtomirova ulica 8. 2-6 78**KUPUJE**

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno manufakiurno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHKE**Maribor, Gosposka ulica št. 10.**

!!! Perje za postelje !!!

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri 'BELEM VOLU'

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenši s 1. januarjem 1923 po:

5% brez odpovedi,

5 1/2% proti enomesečni odpovedi,

6% proti trimesečni odpovedi,

Večje in stalnejše vloge po 6 1/2% oziroma po dogovoru

od dneva vloge do dneva izdaja. Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POSOJILNICA**V MARIBORU, STOLNA ULICA št. 6, reg. z. z. n. zav.**

obrestuje od 1. novembra 1922 naprej navadne vloge po

5%

Vloge na trimesečno odpoved po 5 1/2%. Stalnejše in večje vloge pa od 6 do 6 1/2%.

Zahvala.

Podpisani se najtopleje zahvaljujem v svojem, kakor tudi v imenu svoje družine vsem, ki so mojo blago ženo

Ivano Vernik

tolazili v njeni dolgi, močni boleznii ali ji izkazali zadnjo čast. Zlasti izrekan najiskrenejšo zahvalo domaćemu g. kaplanu Francu Polak za njegovo tolažbo v boleznii ter tolažilni negovor na pokopališču g. dr. Ipaicu za njegovo zdravniško pomoč, g. Andreju Lovrec, kaplanu v Ljubomeru, za njegovo vodstvo pogreba, g. Pauliču Petru, župniku pri Sv. Jerneju, g. Bazdik Jancazu, župniku pri Sv. Trojici v Halozah, g. Ciglaru Alojzu, kaplanu v Slivnici in domaćemu g. kaplanu dr. Edgaru Geršmb za njihovo sramstvo, občinskim odbornikom, domaćemu učitelstvu, domaćim Orlom in Orlicem ter požarnikom za njihovo udeležbo, domaćim in mariborskim pevcem za ginjačo žalostinke, sploh vsem, ki so našo nepozabno tolažbo v boleznii, zlasti vsem, ki so se v tako občinem številu udeležili pogreba ter tako rajši izkazali zadnjo čast, nam ostalim pa velika tolažba. Bodi vsem Bog bogat plačnik! Našo rajno Ivano pa priporočamo v blagohoten spomin in molitev!

ANTON VERNIK, župan v Sp. Hočah.

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze sočutja in priliki smrti in pogreba blagega nam soproga, očeta i. t. d. gospoda

KARLA HERMANNA

izrekamo našo iskreno zahvalo vsem, ki so na kakoršenkoli način počastili njegov spomin.

Žalujoci ostali.

MARIBOR-GORNJA POLSKAVA, dne 25. januarja 1923.

Zadružna gospodarska banka**Podružnica v Mariboru.**

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.